

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

10 frt — kr.
5 " — "
2 " 50 "
1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hírlevél díj:
Hat hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többesür
hirdetéseik alkuszertint jutányos áron vetetnek fel. Bélyeg-díj min
den külön beutatasert 50 kr

Pünköszt.

Felséges ünnep, mind az évszaknál fogva a melyben ülnek, mind vallás-erkölcsi jelentőségénél fogva, amelyért ülnek.

Nekünk hazánk éghajlati fekvésében a természet még csak mutatja, de hova-tovább megmutatja az áldást, amelyet a földművesnek munkájáért és a földbevetett magért ad. Közeledik a földnépe által várvavárt idő, a reménység beteljesedése, amikor, «akik verejtékkel dolgoznak és — sokszor — könyhullatva vetnek: örömmel aratnak,» 126 Solt. 5—6.

De hajdan a zsidóknál ez az ünnep csakugyan a bevezített aratás öröme volt, mert az ő eredeti hazájuk éghajlata alatt, már ilyenkor a kalász megért, learathatták és felmutathatták a kévét az áldások Urának.

A munkás reménységének tényleges vagy csak mind valószínűbbé váló beteljesülése is... oly kedvessé teszi ezt az ünnepet, hogy népünk kiadott érzése kifejezésekként elnevezte: Piros Pünkösztnek, mivel hogy a piros — az öröme színe.

De a zsidóknál ennek az ünnepnek nagy társadalmi jelentősége is volt.

Az elnyomatás súlyos igájából kivezetett népet, tesztvérszerető, átalakító vezére a Sinai hegy füstölő ormáról le-

hozott két köztáblára bevéselt tíz parancsolattal ajándékozta meg, amely mint alaplörvény szabályozta, az egy Istenhez való és egymásközti, válhatlanul egybefűzött vallás-erkölcsi és polgári viszonyát — az egy isten-uralmi társadalomban. Ez alakította át e népet Nemzetté, mégpedig Isten nemzétévé, amint nevezé és tartá is magát azon büszkeségében, hogy azon törvények által tömörítve és erősítve — Hazát szerezni és virágzó életre volt képes eljutni.

A Pünköszt hát a zsidóknak méltán Nemzetté alakulásukra emlékeztető és örömnünnepek volt, miként a Magyar-Nemzetnek is lehetne ilyen ünnepe: ha szentelne napot annak az alaptörvénynek emlékére, amit a honfoglalás küszöbén őseink alkottak, a hét vezér vérről pecsételt meg, ami a magyar-népet szintén Nemzetté tömörítette s Honsszerzésre képesítette. És mert nincs ily nemzeti ünnepünk — az évenként megüendő Pünkösztnek ily nemzeti jelentőséget is adhatunk magunk, miként a zsidóknak az ő pünkösztjük kettős jelentőséggel bírt.

De hát a keresztyén világban kizárólag vallási, társadalmi ünneppé lett a Husvét után 50-edik nap, amikor a Krisztus mennybemenetele után tíz nappal — a zsidók pünköszt napján:

valának a tanítványok mind együtt. És nagy hirtelenséggel lőn az égből, mintegy sebesen zugó szélnek zendülése, mely eltelé az egész házat, a a melyben ülnek vala. És látának kettős tüzesnyelveket és üle mindenikre azok közül. Megtelének pedig mindnyájan Szentlélekkel és kezdének szólni más nyelveken, amint a Szentlélek ad vala nekik szólófok. Valának pedig Jeruzsálemben istenfélő férfiak, minden nemzetségek közül, kik az ég alatt laknak... s ezek vesze, mivel-hogy hallaná minden, azokat az ő tulajdon nyelvén szólni... és azt mondják vala: édes bortól részegedtek meg meg ezek. Péter pedig előállván fel-emelé szavát és szóla nekik... Akik azért örömet vevék az ő beszédét, megkeresztelkedének és megszapordának azon a napon mintegy három-ezer lélekkel... És foglalatosak valának... nagy örömmel és tiszta szívvél, (boldogítván egymást.) Dicsérvén az Istent... Az Ur pedig minden napon szaporítja vala a Gyülekezetet... Csel. 2. r.»

A keresztyén első Pünköszt történetén, amint az evangélista írva hagyta bizonyos csudaszerűség ömlik el; és hitte ezt és a Krisztusi elvek véggyőzedelmét látván henne boldognak érezte magát e hitben, a szívvél-lélekkel ke-

Epilóg.

Gondolkozom úgy néha, éjszakákon:
A mi történt, egy kész modern regény.
A hősnő már régen tul van az álmon
A hős pedig — tán nem is hős szegény,
S miként az öreg Dumas rég megírta:
Kaméliára pénz is kell elég,
Szükség volt a Deus ex machinára
S megjött a Mentor, gazdag és derék.

Enyém aztán a regény többi része.
A tragikum komikummal vegyes,
De ez már csak egy balga szív regénye,
Foglalkozni evvel nem érdemes.
A mámorban akartam elfeledni
Egy mámoros, bolondos, bus regét, —
Ugy-e jó tárgy vón' egy modern regénynek?
Perverzítás, mi lenne más egyéb?!

Ady Endre.

A hétről.

A »Debreczen« eredeti tárczája.

A Vatikán duzzog. Ez a hét legnagyobb eseménye. A miért duzzog, az már nem olyan nagy dolog. Nem hívták meg a haágai konferenciára. Haágan ugyanis most az összes államok kiküldöttei konferenciáznak. — A fehér csár világhéke tervét vitatják meg. — Szinte bizonyosnak látszik, hogy az atyuska terve még nagyon sokáig terv fog maradni.

Talán ő maga sem veszi komolyan az egész kongresszust. Komolyan csak a Vatikán veszi. Még a nagy orru Ferdinánd kis országa is két küldöttel vesz részt Haágában, csak ő nem, csak ő szentsége nem. Bizony, bizony az égi hatalom gyenge kárpótlás az elvesztett földi javakért.

Ugron Gábor egy interpellációval belekötött Montenegróba. Ugront is a haágai kongresszus bántja. Annyi tény, hogy a jövő korrajzírójának nagyon érdekes adat lesz ez az interpelláció. Meg fogja majd írni, hogy a 19. század végén volt egy magyar politikus, aki úgy szórta a mennyköveket, mintha Jupiter Tonans lett volna. Ennek a nagy ellenzéki ferfiának azonban a Széll-kormány alatt az volt a legfontosabb dolga, hogy lentse a fekete hegyek országocskáját. Óh, változó idők!

Budapest örömmármorban uszik. Előbb a trónörökös, most pedig az udvar több tagja látogatta meg a székes fővárost s annak fényes mágnás-fézkét: a Park-Clubot. A nép pedig — mint Arany mondta: az Istenadta nép — éljenez, tombol loyális örömben. Ő ugyan csak az elrobogó fogatokból látja a ritka, fenéges vendégeket, de hát nem nagy boldogság ez így is?

Lapunk mai száma 12 oldalra terjed.

Olyan kevés kell nekünk, hogy boldogok legyünk. Ha nem bántanak, már mindjárt örülünk. A bántalmat meg könnyen elfeledjük. A nagyváradi kormánypárti »Szabadság« is bántó hangon támadt legközelebb Széll K. ellen. Valóban meglepő dolog, mikor felhivatalos lap kormány ellen támad. A Tiszák azonban sok meglepetést csináltak már eddig. A Szabadság cikke mögött mindenki megsejtette a vén bakkancsos Tisza Kálmánt, aki tényleg úgy halad a ripókségben, mint a Lili márkija. Napról-napra merészebb lesz.

No már Hajduvármegye megfontoltabban cselekszik. Ő tényleges miniszterelnök ellen sohasem foglalna állást. Nagy volt Szapáry, nagy volt Bánffy. Addig t. i. míg kormányon voltak. Most már csak Széll K. nagy. Ővé a hatalom s övé a főispáni szék is.

És Hajduvármegye épen úgy bizik a fuziót megalkotó, új rendszeren dolgozó Széll Kálmánban, mint a hogy bizott a régi rendszer megalkotott Bánffyában pár hónappal ezelőtt.

A Debreczeni Ellenőr, a helybeli mameluk lap, ezt az eljárást úgy magyarázza meg, hogy a szabadelvű párt nem üz személy-politikát!... Óh nem! A vilá-

resztyén ember s az ilyenek most is elég amit és amint az Irásmon!

Na már a mi tul-realis korunkban a hinni nem akarók csak tudni akarnak és csak annak adnak hitelt amit vagy a természeti törvényekből, vagy lélektanilag megbirnak fejteni. Ezeknek tehát magyarázzuk meg azt a történetet — **lélektanilag**.

»Az eszme győz... az eszmének meghalni nem lehet!«

A mester szeretete és magasztos tanításai által magához kapcsolta azokat az embereket, akiket tanítványaiul — a legegyszerűbb népkörből és foglalkozások közül hívott el magához. De azokat a fenséges eszméket, amiknek ő utána tovább plántálására előkészítette, ezek mesterök életében még nem bírták megérteni. Földi országot vártak. S midőn a kereszt iszonyu halálában meghalni látták őt megrémültek s mikor pedig mennybe szállt — végkép elcsüggedtek: mindent elveszni láttak; pedig bírtak tőle egy ígéretet: „nem hagyalak titeket árvául, megtérek hozzátok... Én élek és ti is éltek. Ama vigasztaló Szentlélek eszetekbe juttatja mindazokat, amelyeket mondottam nektek.« Jan. 14: 18, 19, 26. —

Csüggetegen, rejtőzködve, de még se minden remény nélkül gyűltek össze ama napon is Jerusálemben.

A mesterrel társalogtak lélekben, az ő eszméit forgatták emlékekben, erről folyt egymással való társalgásuk. Ily lélekállapotban várták az ígéret beteljesedését. A benső ihlet mindinkább emelkedett... míg egyszer a **lelkedés** teljességévé vált a szeretett mester követésére, tanításai terjesztésére annak, akinek Országá nem e világból való, de akinek «Országá a nemes életgyakorlat által e földre alászáll, hogy Istenfiává alakítsa által az emberek fiait. Tehát fel a munkára!... a mester nyomdokiba lépve — «elmenvén ta-

gért sem!... A szabadelvű párt a mellett van, a kinél a hatalom. A személyek s elvek előtte telje-en mellékesek!...

A színügyi bizottság egyik ténykedése telett mondot rövid kritikát a Debreczen leguőbbi száma. Többek között egy ismert főmameluk névát is megemlíti olyanformán, hogy Debreczenben minden az történik, amit ez az ur akar.

Hat ez sajnós, hogy így van. Abnormális dolog, »minek rövid időn meg kell változni.

Egyelőre azonban minél kevesebbet foglalkozunk ezzel a kapaszkodó urral, mert még eltalálja hinni, hogy ő valóban nagyon fontos személyiség s nem a hozzá hasonló alakok által teremtett silány viszonyok, hanem a saját tehetsége folytán jutott szerephez!...

Nagy ünnepet ül holnap a kereszténység. Nagy ünnepet, a szentlélek kitöltetésének pünkösdi ünnepét. Nem hiszem, hogy nagyon készültünk volna e gyönyörű ünnephez. Nem tudunk mi már ünneplni. Legkevesebb tudjuk pedig ennepnek az eszmetűzben égő apostolság, a felemelő lelkesültség szent ünnepek jelentőségét felfogni.

nitsatok meg minden népeket, megkeresztelvének őket Atyának, Fiának és Szentléleknek nevébe.» — Mat. 28: 19.

És úgy lőn!... Elkezdték a munkát Jerusálemben — nem félve többékinos haláltól sem, kiáltottak az ünneplő nagy sokaság elé. Szóltak a lángoló **lelkedés** hangján, amely az arcvonásiban tükrözi, a szónoklat erejében bizonyítja meg magát és lesz érthetővé az idegen nyelven beszélők előtt is. Az első siker, ama 3000 megtért volt. Az első siker szülte a másodikat és így tovább... és megalakult az a keresztyén egyház, mely a krisztusi eszmék győzelmében hivatva van az Istenországot a földre szállítani és itt meghonosítani, hogy az emberek gyermekei Isten gyermekeivé legyenek azon eszmék való-sítása által, amelyekért Krisztus magát feláldozta.

Ó a **Pünköszt a nemes eszmékért lelkesülés ünnepe** a miknek győzelmet ad az Isten szentlelkének **lelkesítő** kegyelme!

—a.—r.

A képviselőház ülése

Tegnapelőtt — Máj. 18. — az új ülészakalmából, az új alakulás hajtatott végére, ami folytonos szavazások után történt, már az új házszabályok szerint s lehetőleg rendszerben és minden nagyobb zaj nélkül. Valami nagy változást azonban nem csinált ez alakulás, sem a tisztkarban, sem a bizottságokban.

A szavazások hosszu sora elég időt vett fel, ami miatt az ülés csak 2 órákor ért véget, beleértve ebbe az időbe Ugron interpellációját is.

Alelnökké választották Tallien Belát 166, Daniel Gábort 149 szavazattal. Györy Elek kapott még 16 szavazatot.

Jegyzőkké választották: Dedovich Györgyöt 116, Esterházy Kálmán grófot 156, Hock Janost 154, Major Ferencet 142, Nyegre Lászlót 156, Molnar Antalt 153, Percel Bénit 156, Tóth Janos függ. pártit 135 szóval.

Ezután megválasztották a bizottságok tagjait és kiegészítették az osztályokat.

Szell K. a napirendre nézve azt javasolta,

Ez a kor... most a sablonos morál prédikáció jöhetne a kor ellen. No de az unalmas dolog volna, hagyjuk a filozófo-oknak Ők itéljenek a kor hibái felett. Gondolkozzanak a gyógyszerekről is, mert az életundor egyre jobban hódol. Alig van nap, hogy öngyilkosságról ne tudasson bennünket a csilingelő szerkesztőségi tele on.

Az öngyilkosok legnagyobb része meg alig haladta túl az élet tavaszát. És mikor a ragyogó, szerelmes május ezer virágot kínál nekik, ők kimeznek a virágok közé — meghalni Bolond dolog, de hátha nekik van igazuk?!

Mi egyelőre még örülünk az életnek. Megjrt bennünket a májusi napfény, elbódít az akácvirág illat s el fog a szerelem vágya. Ki tudja, talán minket is, kik most mohó vággyal üzzük az élet örömeit, elfog bennünket nemsokára szerelmi vágy helyett az élet mély-sége s undora.

És akkor nem bölcsekedünk sokáig, hamar határozunk. És akkor rólunk fog irni a hét krónikása, s mi miattunk fognak szaladni a közönség számára szenzációt hajhászó, fúrge riportterek...
Dyb.

hogy a Ház jun. 2-áig ne tartson ülést. — A Ház első ülését jun. 2-án tartsa.

A Ház hozzájárult a javaslatához. Tehát a pünkösdi szünet egész Jun. 2-ig tart.

A bizottságokba választás következő sorrendben történt: A bíráló bizottságba: 1 tag; a függő államadósságokat ellenőrző bizottságba: 2 tag; a gazdaságiba: 11 tag; — igazságügyibe: 28 tag — idejött Szilágyi D. volt Hazelnök; kérvényyibe: 18 tag; könyvtáriba: 11 tag; közgazdaságiba: 26 tag; közgazgatásiba: 26 tag; közlekedésügyibe: 26 tag; közoktatásiba: 18 tag; mentelmiibe: 18 tag, naplóbíráló bizottságba: 26 tag; pénzügyibe: 28 tag; számvizsgáló bizottságba: 11 tag; véderő bizottságba: 18 tag; vizügyibe: 18 tag; — zárszámadás vizsgáló bizottságba: 18 tag; földmivelésibe: 16 tag; a valutarendezés céljaira szükséges arany beszerzését és felhasználását ellenőrző bizottságba: 4 rendes és 2 póttag; az összférhetlenségi törvény revíziójára kiküldött bizottságba: 21 tag; az összférhetlenségi bizottságja: 1 tag; Erzsébet királyné szoborbizottságba: 12 tag; képviselőházszabály módosítására kiküldött bizottságba: 21 tag.

Ugron interpellációja.

(Mi ezt z interpellációt indokolásával együtt egészen ide iktajuk):

Montenegró tudvalevőleg, nem szerepel önálló meghatalmazottal a hagai konferencián, hanem Oroszország képviseli s így Oroszország meghatalmazotta két szavazattal bír. Ezt a politikai szempontból roppant fontos és meg nem engedhető dolgot a képviselőház ez ülése végén sürgős interpelláció alakjában szövé tette Ugron Gabor.

Ugron Gabor interpellációja s az ezt megelőző indokolas a következő:

Hagában bekekongresszusra gyűltek össze. A világ minden népei elküldötték oda megbízottjaikat. Mi, Magyarország, a békét mindig üdvözöljük, mert századokon keresztül mint Európának pajzsa harczok és háboruk által oltogt szenvedünk Csak a béke nyújt módot, alkalmat és elegendő időt arra, hogy századok veszteségeit helyre pótoljuk. Magyarország nem akar háborút Magyarországának nincs terjeszkedési vágya, Magyarország ősi határai közt századok óta él; Magyarország népének politikai élete sohasem hasonlított áradó folyóhoz, hanem mindig csak tengerhez, melynek hullámain vihar fölkorbácsolta, és néha partjain túl is kidobta, de mindig vissza folyt saját medrébe, és évszázadok óta mindig ugyanazon határok közt mozog. Magyarország szomszédaival szemben nem ohajt es nem is kíván többet, mint azt, hogy minél gyöngébbek annál nathatósabban tudhassák megvédeni önállóságukat, függetlenségüket és fejlődő állami létüket.

Béke a népek között csak akkor lehet, ha igazság is van a népek között. Megvallom őszintén, midőn Oroszország nemeslelkű czarja a béke eszméjét felvetette és az e feletti tanácskozásra Európa népeit meghívta, azt hittem, hogy az igazságszágnak, a melyben különösen a kis népek fognak részesülni, egészen új korszaka fog megnyitni. Nem tudom, hogy a mi ábrándjainkat nem nagy mértékben zavarta-e az, hogy ugyanakkor, midőn a czar a maga egész nemeslelkűségével a béke érdekében hívta föl tanácskozásra a világ népeit, ugyanakkor Oroszországban magában azt a szegény Finnországot alkotmányától fosztják meg.

Hiszen aki Oroszországról szép és nagy képet akar festeni, annak le kellett volna festenie a sasnak és az ökörszemnek meséjét, a mint a ragadozó sasnak a szárnya alatt a kis ökörszem magasra emelkedik, mert igazán a kis Finnország Oroszország szárnyai alatt és védelmében emelkedett nagyra és fejtette ki magára a maga kulturáját. Meg nem foghatom, hogy akkor, midőn egész Európa tanácskozik a béke érdekében, egy oly igazságt

lanság követhessék el, a milyen az, hogy Finnországnak e század elején biztosított alkotmányát megrohanják, megtámadják és eközbezzák.

Tudom, hogy az nem származik magától az orosz néptől, mert az nem nyilatkozhatja ki a maga akaratát, nem bir alkotmányos erülettel. Fel sem tehető, hogy ez csak az oroszok czárjától származzék; én azt hiszem, hogy ez csak az oroszok rossz kormányától származik. Hiszen mi magunk tudjuk jól, hogy nemrég, alig beszélhetünk róla a multban, volt idő, hogy Magyarország alkotmánya veszélyeztetve volt, mert nemcsak a finneknek, de Magyarországnak is megvolt a maga Bobrikovja.

Nekem most a békekonferencia összeülése alkalmával fájdalommat kell kifejeznem, hogy a mi reményeinknek szárnya szegetik azáltal, hogy látjuk, hogy nép és nép közt igazságtalanság követtetik el. Hiszen az orosz népnek mily könnyű azt a finn nemzetet eltiporni; de hol találja meg az orosz nemzet annyi hódító hadjárat után a népek szemében a nagylelkűségnek azt a példáját, milyent eddig Finnországgal felmutatott, hogy e csekély népet 2 millió 500 ezer lakossal alkotmányának, szabadságainak élvezetében bagytak az oroszok, míg világhódító utjaikra jártak?

Nem ez az, a miért interpellálok, mert idegen nemzetek belügyi kérdéseibe nekünk beleszólásunk nincs, de jogunk van megballani a bilincseknek csörgését, jogunk van az elnyomottak sóhaját, vizhanggal felelni és rokonszevünket fejezni ki azok iránt, kik alkotmányukat és jogaikért küzdenek. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Szavamat emelem fel azért, hogy a hágai békekonferenciára — a mint a hírlapokból értesülünk — minden európai állam elküldte a maga képviselőit, egyedül Montenegro nem. S mégis mit látunk? Azt, hogy Montenegro képviselője és helyetteseként Oroszország a békekonferencián két szavazatot gyakorol. Nem tudom, igaz-e vagy nem. De nem akarom beválni, hogy az események megelőzzenek, mert én először is nem tartom a nemzetközi jogszabályokkal összeférhetőnek, hogy ha minden állam magát képviselteti, jelenlétnek tekintessék egy olyan állam is, mely nem képviseltette magát. Nem tarthatom megengedhetőnek, hogy egy kis állam helyébe, annak képviselőjeként és helyettesül egy nagy és hatalmas állam jelentkezék. Nem tartom megengedhetőnek azért, mert ma csak mint udvariassági tény jelenik meg az, hogy Oroszország nemzetközi terepen képviseli és helyettesíti Montegrót, de holnap már precedens lesz belőle, azután jog és ennek következtése lehet az, hogy később Montegrónak minden külügyi bonyodalmanál nemzetközi kérdésekben Oroszország fog helyébe lépni és azok, a kik azt hiszik, hogy Montegróval fognak szemben állani valamely kérdés elintézésénél és megintésénél, a kérdés kifejlődésénél a nagy Oroszországgal fogják magukat szemben találni!

Montenegro messze van Oroszországtól, de közel van Ausztriának és Magyarországnak határaihoz. Montenegro a maga erejéből képviseltesse magát, Montenegro a maga függetlenségét saját alattvalóival és saját kormányának tagjaival érvényesítse. Mert azt nem lehet eltűnünk, hogy nemzetközi jogszokássá alakuljon az, hogy egy nagy és hatalmas birodalom egy kis nemzet helyetteseként lépjen fel és nem lehet nyugodtan tűnünk, hogy ez nemzetközi szokásként kifejlődjek, összeütközésekre nyújtson módot és alkalmat. Ezen szempontból indulva ki, a következő kérdést intézem Magyarorszag miniszterelnökéhez:

Tekintve, hogy a hágai békekonferenciára meghívott államok, ha megbízottakat nem küldöttek, megjelentnek nem tekinthetők, szavazatot nem gyakorolhatnak és mégis a meg nem jelent Montegrót szavazattal akarják felruházni;

tekintve, ha most elismertetik, hogy Oroszország Montegrónak nemzetközi ügyekben ügyvivője és helyettesítője, később Montenegro minden külügyében a szomszéd államok Montegró helyett Oroszországgal fognak szemben állani;

van szerencsém kérdezni a miniszterelnök urat:

Igaz-e, hogy Oroszország küldöttei Montegró helyett is a kongresszuson szavazatot fognak gyakorolni és mit tettek Ausztria és Magyarország delegáltjai ennek meggátolására?

Elnök: Az interpelláció kiadatik a miniszterelnöknek.

BELFÖLD.

Sikkasztás a pesti magy. kereskedelmi bankban. A pesti magyar kereskedelmi bank a következők kommuikét adta ki:

Frólich Jánost, a pesti magy. kereskedelmi banknak hivatalnokát ma a bank megkeresésére Karlsbadban letartóztatták. Frólich három nappal ezelőtt az igazgatóság engedelmével szabadságra ment és elutazása előtt egy csomag értékpapírt (ulajdonított el. A lopást azonban rögtön fölfedezték és a gyanu mindjárt több körülmény miatt Frólichre irányult. A bank igazgatósága azonnal intézkedett, hogy a gyanúsított hivatalnokot, a ki különben egy régi pesti polgári családnak a sarja, letartóztassák és a letartóztatáskor meg is találták nála az ellopott értékpapírokat. A letartóztatott hivatalnok már utban van Budapest felé.

A karlóczai szerb püspöki zsinat előreláthatólag vasárnap véget ér. Az eddigi ülések lefolyásáról a püspökök szigorú titoktartást tanúsítanak, csak annyi jutott nyilvánosságra, hogy Zmejanovic püspök a kanoni törvények alapján a pátriarcha elnöklését kifogásolta és ezt óvással alakjában jegyzőkönyvbe is vétette, azon kijelentéssel, hogy addig tárgyalásokba nem bocsátkozik, míg a korona a kérdésben nem döntött. — Azt hiszik, hogy a püspökök birósággá alakulnak át, mas verzió szerint azonban a magyar kormány legfőbb felügyelő letijogánál fogva maga veszi kezébe az ügyet, hogy azt végleg eldöntse.

Az országos tornaverseny elmarad. Már tavaly észre vehető volt, hogy a középiskolai tanulók országos torna versenye iránt lanyhult az érdeklődés; nehogy tehát az ország áldozatkészségének igénybe vétele minden haszon nélkül legyen, Wlassic között miniszter elhatározta, hogy a költségvetésben e célra megszavazott összeget más módon, a középiskolai tanulók sorából a tornaszatban kiváló megjutalmazására használja fel. A miniszter ezen elhatározásáról már értesítette a középiskolákat. (Az országosan ösztönző versenyt nagyobb mérvben kifejteni képes módot vajjon eredménynyel válthatja-e fel a szűkörü jutalmazás?)

A hágai békekonferencia.

A világ szeme most e konferenciára van szegezve, Méltán, mert ennek határozataitól sok — ezek végrehajtásától talán minden függ arra nézve, hogy az emberiség megtalálja eredeti rendeltetését! béke és szeretetben egymás közt és egymás támogatásával zavartalan előrehaladását, hogy az Isten ország a földreszálljon mint azt a keresztyén vallás alapítója és már majdnem kétezer év előtt felmagasztosult lélekkel megjelölt tanításai és példájában lehetnek bizonyította.

Fájdalom!... a mikor egész Europa úgy fegyverkezik, mint soha még; amikor egymást érik a gyilkolás eszközeit tökéletesítő találmányok, mintha az embernek nem is volna más feladata, mint az ember-pusztítás nem lehet sok reményünk a konferencia határozataiban, még kevésbé azok végrehajtásában.

De hát maga az a tény, hogy egyes »béke-apostolok«-tól a hatalmak vették át az egész emberiség igaz érdeknek előmozdítására és biztosítására tartozó művelet biztat azon reménységgel, hogy ha ez a nemzedék nem is — megéri majd egy későbbi nemzedék — az

örökbéke valószínűségének, az istenország földre szállásának idejét.

Tudva van, hogy ezt az egész embervilágot érdeklő magasfokú eszmét, a világbéket veszélyeztető — abszolút hatalommal uralkodó — muszkaczar vetette a civilizált hatalmak tanácskozása elé... az ő kezdeményezésére ült össze a háagai békekonferencia és nyílt meg f. hó 18-án. Ekkor Beaufort hollandiai külügyminiszter, mint a vendéglató hollandiai kormány delegáltja, délutáni 2 órakor nyitotta meg azt a nemzetközi békekonferenciát.

Első sorban üdvözölte a konferenciára egybegyűlteket; aztán meleg, lelkes hangon emlékezett meg a czárról.

»A mai nappal — mo dotta — a legérdekesebb diplomáciai színjátékok egyike kezdődik. Ajánlatára az egyik legeresebb katonai hatalomnak, a mely évszázadok óta nyugaton, délen és keleten feltartóztatlanul hatalmas területeket kebelezett be birodalmába, a mai nappal Nemetal föld fővárosában konferenciára gyűltek egybe az összes európai hatalmaknak az amerikai uniónak és sok ázsiai államnak a képviselői, hogy a nemzetközi benyomalmak elkerülésének, a honvédelem terhei csökkentésének útja és módja felöltanácskozzanak.

A mikor az ilyen kérdések megvizsgálására a kezdeményezés egy nagy hatalom uralkodójától indul ki, egészen más fogadtatásra tarthat az igényt, mint a mikor magán »békeapostolok« saját felelősségükre vállalkoznak a békés eszmék terjesztésére a nemzetek közt és egyedül ebből vezetik le azt a jogukat, hogy a kormányokhoz a felszólítást intézzék: »Le a fegyverekkel!«

Az ifjú czár nemes szándékát kétségbevonunk távol áll tőlünk. A konferencia programja olyannyira megfelel az uralkodó egész, josagos lenyének, a ki népe javának előmozdítását tüzte ki legelőkelőbb czéljául, hogy a mennyiben ő maga is figyelembe jön, bármiféle más mellekgondolatnak meg a felvetése is jogtalanság volna. Másrésről az orosz javaslatok végrehajthatóságának és lehető megvalósításának vizsgálata kötelessége minden politikusnak, a ki a dolgokat a népek történetének realis alakulása segítségével itéli meg a multban és a jelenben.

Üdvözlöm az urakat, abban a reményben és meggyőződésben, hogy munkánknak meglesz az a gyümölcse, a melyet mi óhajtunk és a melyet az egész világ óhajtva vár.

A konferenciát ezennel megnyitotttunk nyilvántom.

A megnyitás után Németország delegáltja az elnöknek megválasztása a t inditvagynta.

A konferencia közfelkiáltással báró Stalt, Oroszország képviselőjét elnökke, Beaufort minisztert. Hollandia képviselőjét, a lelnökke választotta meg.

Tegnap ismét teljes ülése volt a konferenciának és ekkor választották meg a bizottságokat. Az egyik bizottság katonai és tengerészeti kérdésekkel, a másik államjogi kérdésekkel, a harmadik a genfi konferenciával foglalkozni; de a negyedik bizottságot is választottak, e tárgyalja majd a választott biróságok kérdését, a melyet a legnehezebbnek tartanak valamennyi közt.

Egyelőre a konferencia hat hétnél tovább nem fog tartani.

Az a körülmény, hogy ujságírókat csak a megnyitó ülésre és csakis Beaufort beszédének idejére bocsátottak be s mihelyt a kongresszus megválasztotta a program kidolgozásába hivatott bizottságokat, az ujságíróknak kellett menniük a terezből, nem nagyon képes a bizodalmat élesíteni.

A bizottságok megválasztása után a konferencia néhány hétre elhalasztja tanácskozáseit, hogy a bizottságok elvégezhesék dolgukat.

Muraviev 2-ik körjegyzékének javaslatai.

Muraviev január 24-iki körjegyzéke szerint a konferenciának a következő javaslattal kellene foglalkoznia:

1. A hatalmak kötelezik magukat, hogy bizonyos időre kiterjedőleg tengeri és szárazföldi haderőik gyarapításáról, hadi és tengerészeti budgetjük minden fokozásáról lemondanak.

2. E határidő leteltével a fegyverkezést, úgy a szárazföldi, mint a tengeri haderőnél fokozatosan csökkenteni kezdik.

3. Javított fegyvereknek és erősebb hatású löpőknek alkalmazása tilos.

4. Bizonyos robbanó anyagoknak alkalmazása és vizalatti torpedócsónakoknak használata nincs megengedve.

5. A genfi konvenczió határozatai a tengeri hadjáratra kiterjesztendők.

6. A viszályba keveredett nemzetek vegyék igénybe egy harmadik nemzetnek szolgálatát, avagy hivatkozzanak egy választott bírósági döntésre.

A genfi konvenczió kiegészítésével is már hasznos és gyümölcsöző munkát végezne a konferencia. De a tengeri hadjáratokra való kiterjesztése Angliának elutasító magatartása következtében alig várható.

Több kilátásuk van a Svájc által indítványozott és szárazföldi hadjáratokra vonatkozó pontoknak, a melyek az eddigi rendelkezéseket kiegészítik. E pontok a következők:

Svájc javaslatai.

1. A sebesültek semlegeseknek mondasanak ki és tanulmányozandó az a kérdés, hogy a fogságba jutott sebesültek, főlepülésük után, mint hadi foglyok visszatartandók, a vagy repatriálандók-e.

2. A konvenczió a tengeri hadjáratokra is kiterjesztendő.

3. Gondoskodni kell a halottak, sebesültek és foglyok személyazonosságának megállapításáról és minden egyes hatónál az összes adatokat föltűnő pléhvel lálandó el.

4. Minden ország minden katósága a genfi konvenczió határozatait ismerni tartozik.

5. Minden ország külön csendőrséget szervezzen a csatateretek bejárása és a sebesültek védelmére;

6. A foglyok kicserelésének kérdését külön e célra kinevezendő bizottságok tanulmányozzák.

7. Az ambulanciák, a ragályozás elkerülése érdekében, a csataterektől meghatározott távolságban állítandók fel.

8. A vöröskereszt egyesületének hivatalosan elismerendők, intézeteik és közegeik sérthetetleneknek kimondandók.

Tegnap nem tartottak ülést. A cár iránti ováció általános; még a szabad Egyesült-Államok elnökétől is érkezett üdvözlő távirat a cár születésnapja alkalmából. Természetesen az ilyen üdvözlések nem a személynek, hanem az eszmének szólnak s ennek sikere iránt kifejezett óhajjal kapcsolatosak. Nem lehet csodálkozni, szokatlan a világ előtt, hogy onnan lásson a világ béke iránt komoly munkát kiindulni, a honnan eddig a háborút, népek elnyomását, leigázását látni megszokták.

Török fegyverkezés. Ugy látszik, a szultán nem ringatja illúziókban a cár békes nyilatkozata, kezdeményezése és a haágai konferencia. „Si vis pacem para bellum.” 496 új ilave zászlóalj felállítását rendelt el az I. V. hadtest területén.

KÜLFÖLD.

Az orosz despotizmusnak egy szégyen-foltja, a szibériai deportáció szűnőben van. Az orosz távirati ügynökség jelenti: Egy konferencia Miklós cár elnöklése alatt a deportáció kérdéséről tanácskozott, a mely alkalommal a cárnak következő óhajta jutott kifejezésre:

A szibériai deportáczióknak a 17. század óta alkalmazott módszere abban az arányban, a mint az ország önkéntes települőkkel benépesült, nemcsak haszontalannak, hanem egyenest károsnak bizonyult Szibériára nézve. A forgalmi eszközök javulásával és Szibéria kulturális fejlődésével a deportáció lassankint elvesztette a büntetés természetét, ellenben az a kár, a melyet ez a terület a büntetettek odatelepitésével szenved, évről-évre nagyobbodik. Minthogy már II. és III. Sándor csárok is foglalkoztak a deportáczió és a kényszer munka megszüntetésének a kérdésével, Miklós cár ezt a kérdést elődei hagyatékának tekinti és a deportáczióban Szibéria fejlődésének nagy akadályát látja. A cár megparancsolta tegnap, hogy az igazságügyminiszter elnöklése alatt bizottság üljön össze, a mely a deportáczióknak más büntetésekké való helyettesítéséről és az ezzel összefüggő intézkedésekről tanácskozzék.

A román kormány és az erdélyi románkérdés. Cautuczeno miniszterelnök több miniszter és konzervatív parti előkelő politikai kíséretében Jászvárosba utazik és ott kedden kifogja 'ejteni a kormány programját. Különösen az erdélyi kérdéssel szemben elfoglalandó álláspontja iránt várják feszültséggel a miniszterelnök nyilatkozatát, mert a liberálisok az erdélyi románok ügyével akarnak a kormány ellen izgatni.

A cseh tartománygyűlés bezárása. A tartománygyűlést a napirend elintézése után a császár lelkes éltetésével berekesztették. — Lobkovitz herceg tartományi főmarsall záróbeszédében visszapillantást vetett a tartománygyűlésnek az utolsó ülészakban végzett munkájára, a mely pozitív eredményekben sokkal gazdagabb volt, mint sok más ülészakban. Noha a nemet képviselők távol maradtak, a tartománygyűlés mindenképen azon volt, hogy lelkiismeretesen megóvja a németek érdekeit és aggodó figyelemmel került mindent, a mi németek érdekenységét sérthette volna. — A sajnálatos nemzetiségi vízzály vége nem látható ugyan előre, de el kell ismerni, hogy a tartománygyűlés tárgyalásai ebben az ülészakban nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a felreértések eloszoljanak.

Kuba. Brooke tábornok és Gomez felkelvezér között megegyezés jött létre. Gomez kiáltványt bocsátott ki, a melyben kijelenti, hogy tovább is a nép pártján marad. A kiáltványban nyugalomra inti a lakosságot, s megígéri, hogy Washingtonban szószólója lesz Kuba népe és a független köztársaság eszméjének.

Az alsó-ausztriai ellenzék. Bécsből jelenti: A tartománygyűlési ellenzék abstineneciája megszűnt. A tartománygyűlési marsall oly nyilatkozatot tett, melylyel az ellenzék beerte és melynek következtében ma újra bevonult a tartománygyűlés termébe. Gudenus báró kijelentette, hogy az elnöki tisztet részrehajlatlanul fogja kezelni s hogy sajnálja a minapi eseményeket. E nyilatkozat után Lueger szóba hozta a Heiterer-Gudenus-párbaüget és sürgős indítványt tett, melyet a tartománygyűlés Gudenus tiltakozása ellenére elfogadott. Lueger azt indítványozza, hogy az alkotmánybizottság már az ülészak folyamán javaslatot terjesszen elő a tartománygyűlési képviselők és az elnök szabadságának megóvására. Ezt az indítványt harminczhét szavazattal harminc ellen elfogadták.

Táviratok.**Alpolgármester-választás Bécsben.**

Bécs, máj. 20. A község tanács ma töltötte be a hivatali idő leteltével megüresedett második alpolgármesteri állást. Megválasztották Neumayer dr. eddigi második alpolgármestert 79 szavazattal. Vogler dr. szabadelvű község tanácsos 35 szavazatot kapott.

Osztrák tartománygyűlés.

Bécs, máj. 20. A tartománygyűlés megszavazta azt a törvényjavaslatot, a mely Bécs városának megengedi, hogy városi villamosági

művek építésére 30 millió koronás kölcsönt vegyen föl.

Kína.

Berlin, máj. 20. A Wolff-ügynökségnek jelenti Pekingből tegnapi kelettel: A tien-cin-csinkingi vasuti vonalról szóló szerződést a kínai igazgatók és az angol-német szindikátus képviselői aláírták.

Levelek.**Nők a kerékpáron.**

Fecskemadár uton van! Fecskemadár érzi a természet ébredését idehaza! Azért jött, hogy jelen lehessen ezen a szép ünnepen amelyik édes, üde szel öcskével. aranyhímzete napsugárral, piczi kis halványzöld bimbócskával kíváncsiságával, bo'odigító tudattal s hivogatón zöldellő erdő-mezőkkel jár.

A biciklista is uton van már! Ő is érzi a természet ébredését és ha nem is érezné, ha nem is látná, ha nem is az időrövidítés, az egészségi szempont sarkalná, úgy különben is: valami vonzza, valami buzza, valami hajtja kifelé. Nem köti semmi odahaza, sem őt, de főleg nem a kerekét. Ilyenkor csakugy repül vele, úgy siklanak tova, — azt mondanám olyan tömegesen, mint a gomba a nyári eső után, ha eszembe nem jut hirtelen a gomba mozdulatlansága, szüle'ése helyéhez tanusított hü állandósága.

Még pedig ezt az egy hasonlatosságot nővény és ember közt nem lehet a biciklistára alkalmazni, amely úgy hangzik, hogy: gyökeret vertek lábaim, amely ritka esemény, mint tudjuk, rendkívüli ijedtség alkalmával szokott beállani. De a biciklista nem ijed meg, mert régi dolog az, hogy a kerekkezés növeli a bátorságot, habár ha komolyan veszszük, a kerék a legnagyobb elmőzditője a gyávaságnak, ha t. i. a szökés minden esetben gyávaság számba megy. Úgyan megtörténik néha, hogy a kerék nagyon restelli ezt a tulajdonságát ezen említett szempontból megtélve s akkor igen nagy hajlandóságot érez a föld alá bujni.

De minthogy a föld magától soha meg nem nyílik, talált a kerék egy pompás kibuvót — mar az ő esze szerint szép csendesen (vagy akár nem is csendesen, ami különben egyre megy!) tehát szépen lefelé az árokba fut. No de jól van! ezt is csak igen kezdőknél meri megtenni es — fogadni mernék uraim és hölgyeim, akik valaha biciklizni megtanultak — fogadni mernék, ezt a fátumát egyik sem kerülte ki Önök közt.

De igaz, a tavaszról beszéltem. Külömben bisz ugyis ismeri ezt mindenki, még a legártatlanabb gyerek is, aki iboyát szed a domboldalon, és aki, — hogy már az első gondolatombhoz is visszatérjek, — hangos örömmel üdvözli a hazaérkező fecskemadárát.

Csak azt az egyet akartam még megjegyezni, hölgyeim, az első nő a kerékpáron, az jelenti csak igazán a tavasz megérkezését. Kerem, hölgyeim, siessenek, hogy mindegyik minél előbb jelenjen meg, már értem önöket is, a kik még nem értenek a biciklizéshez. De ha tudnák milyen gyorsan megy ez!! Van egy kis hugocskám, a férjem csak egyszer vezette egy piczit es a napokban már — hat kilométeres turt tett meg. Tessék!!

Külömben — előre megmondom, czéлом nem az, hogy egy-egy várost megdicsérjek — jelenleg Szombathelyen vagyok, de egészen meglepő az, hogy ebben a másképpen is modern nagyra törekvő városban, mily nagy mérvet ölt a nőkerékezés. Tanulhatnának másutt! Sok-sok fiatal, de még a mézes heteken tel levő páocskák is, ha nem tud már akkor biztosan megtanul biciklizni, szépen kettekcsék.

Oh, azok a párisiak! a mit egyszer keresztü akarnak vinni, azt meg is teszik alaposan. Mindig találnak ki valami csábító furfangot és többnyire ez a furfang a divattal a lőszeköltésben. Embri gyöngeség hiúság! Meg vagy t e r i b e n n ü n k, gyarló emberekben, f e r f i a k b a n n e m különben, mint asszonyokban. De a férfiak

szépecskén elbujnak a frakk, jacket, meg smokingjuk (meg mi nevük van még!) mögött és azt hiszik, mert annak a formája mindig egyforma marad, azért mi nem tudjuk, hogy létezik: bőség, rövideg, kivágottság, revers varrás, ráncz, kraváti, ing, kézelő, gallérkalap, de még mi mindefféle más is, amivel — persze csak úgy titokban és nonchalance-al — épen úgy divatot üznek, mint mi a toilette-jainkkal.

A második kosztüm sima, rövid alj szürke posztóból, térdig vattával, az egész pedig szürke lüszterrel bélelve. Világosszürke krimmer-spencer és krimmer-sapka egészítették ki a dresszt.

De mi magyarországi sportkezelők az ebbeli divat terén inkább még az egyszerű angolnak hódolunk.

Beszéltem a multkor egy orvossal a női biciklizés fölött. Hanem hogy mit, azt majd csak a jövőre mondhatom el, mert ez az arrogáns, de azért mégis olyan nagyon tavaszi nap oly kihívóan süti meg a papiromat, hogy az emberben mindenféle vágy támad és nem tud nyugodtan egy helyben megmaradni. Azért tehát a jövőre és addig sok-sok: Nagy üdv!!

Margit.

A protestáns Irodalmi Társaság Debreczenben.

Említettük volt, hogy a Protestáns Irodalmi Társaság szeptember hóban vándorgyűlését Debreczenben tartja.

A társaság elnöke Gyurátz Ferencz püspök örömmel fogadta el a szíves meghívást s erről a következő levélben értesítette Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester főgondnokot:

Nagyságos kir. Tanácsos Polgármester és Egyházfogdnök Ur!

Folyó évi április hó 21-én kelt, Főtisztelendő és Méltóságos Kiss Áron Püspök és Meitóságos gróf Degenfeld József főispán egyházkerületi Főgondnok Urak által is aláírt, hozzám, mint a Magyar Prot. Irod. társaság ez időszertini elnökehez intézett nagybecsű levelben méltóztatott a Magyar Prot. Irod. társaságot évi rendes közgyűlésének Debreczen szab. kir. városában tartására megívni.

A szíves meghívásait a társaság nevében meleg köszönetemnek adok kifejezést.

A Magy. Prot. Irod. társaság a vendégszeretet hivo szavara örömmel ragadja meg az alkalmat, hogy Debreczenben, a magyar protestáns metropolitánusának kebelén összegyűlve terjeszthesse elő számadását egy évi munkásságáról. Egyszersmind azon reményt vízi magával, hogy a lelkesedést társulatunk céljai iránt új lángolásra kelti a gyülesezés azon városban amelynek multja hazánk s prot. egyházainak annyi örvendétes és siralmas emlékeit idezi fel az utóévek előtt.

Köszönetem megújításával Nagyságos kir. Tanácsos Polgármester és Egyházfogdnök Urnak

Pápa, 1899. április 30-án

alázatos szolgálja

Gyurátz Ferencz

a Magy. Prot. Irod. társ. elnöke.

A kitűnő irodalmi férfiak fogadtatására nagy előkészületeket tesz a rendezőbizottság. A gyűlés jelentőségét emelni fogja az a körülmény is, hogy jelen lesz Gyurátz Ferencz ág. ev. püspök a társaság elnöke és Hegedűs Sándor ker. miniszter, társaság másodelnöke.

Az irodalmi társaság fogadtatása programjának kidolgozása érdekében tegnap d. e. Kiss Áron püspök lakásán értekezlet volt, melyen jelen voltak, Kiss Áron püspök és Simonffy Imre kir. tan. polgármester, az értekezlet elnökei, Szócs Farkas a protestáns irodalmi társaság titkára, Komlósy Arthur főjegyző Vecsey Imre tanácsnok tb. főjegyző, Roncsik Lajos tanácsnok a város részéről, Dobiecki Sándor üzletvezető,

Márk Endre, Kiss Albert, K. Tóth Kálmán, Materny Lajos ág. ev. esperes Boczkó Sámuel főkapitány, ág. ev. egyházmegye gondnoka, Erdős József, Balogh Fereocz, Bartha Béla dr., Sass Béla, Zsigmond Sándor esperes. egyházkerületi főjegyző.

Az értekezlet tudomásul vette e tiszán; tult egyházkerület, a debreczeni ev. ref. egyház, a debreczeni ág. ev. egyház a főiskola s a város törvényhatóságának mint házigazdának eddig tett intézkedéseit, a melyek megtételére 5—5 tagu bizottságot küld ki. Majd a program kidolgozására került a s r. Szócs Farkas titkár előadása ny. mán a programot nagyjában a következőképp állították össze:

Érkezés szeptember 19-én. Szeptember 20-án reggel 8 órakor istentisztelet, melynek sorrendje ez: Közének, karának s a főiskolai enekkar által, ima, predikáció, melyet a társulat által felkért idegen lelkész tart; karének, záróének. A perselypénzt ezuttal a Károlyi Gaspar-féle alap gyarapítására fordítják.

Istentisztelet után d. e. 10 órakor gyűlés a főiskola disztérmben. A gyűlés két részből áll, u. m.: nyilvános és zárt gyűlésből. A nyilvános gyűlés sorrendje a következő:

Megnyitó beszéd, tartja Gyurátz Ferencz püspök, elnök.

A felkért diszelnökök üdvözlő beszéde.

Hegedűs Sándor ker. miniszter, másodelnök válasza a diszelnököknek.

Titkár évi jelentés felolvasása

Felolvasás Balogh Ferencz theologiai tanártól.

Alkalmi költemény, írta és felolvassa Szabolcska Mihály.

Zárszó. Nyomban ezután következik a zárt ülés

Délután fel két órakor bankett, utána kirándulás a Nagyerdőre, mely mulatsággal lesz egybekötve.

Az értekezlet elhatározta, hogy ez alkalomra emiékfüzetet ad ki, melyet a vendégek közt fog szétosztalni.

H I R E K.

* **Istentiszteletek.** A pünkösdi ünnepek alatt minden templomban urvacsora osztás leend. Ezt megelőzőleg a nagytemplomban D e i c s ő f i József, a kistemplomban B é l t e k y Lajos s. lelkész, a Kossuth utczaiban K. T ó t h Kálmán, az Ispótyai templomban M i t r o v i c s Gyula, a szegények házában H a j d u Zsigmond püspöki titkár fognak prédikálni. Ünnepe elő nap délután és második nap mindkét alkalommal a legátusok fognak felváltva prédikálni az egyes templomokban.

Az ág. hitv. ev. templomban Pünkösöd első napján d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes. istentisztelet végeztével urvacsora. Délután 3 órakor Schindler Márton s. lelkész Pünkösöd második napján d. e. 10 órakor konfirmáció után urvacsora. Délután 3 órakor S c h i n d l e r Márton s. lelkész tart imát.

* **Hatósági közegek panamája Debreczenben.** Iy czim alatt a hentesek és meszarosok lapja három kolumnás cikkben foglalkozik a K á l m á n c z h e y féle dologgal. A lap szerkesztője az összes városi hivataloknak szerkesztőségeinek megküldte a lap e számát, a tanácsnokok figyelmét pedig külön nyomtatott levélben hívta fel a cikkekre. A kezdő sorokat mi is leközöljük.

»Debreczenben egy kis panama akadt. A divatos sógorok rendszeren folytán az egész dolgot mélyeségek titokban tartották, pedig ez igen alkalmas arra, hogy kormánykörök a legnagyobb bizalmatlansággal tekintsenek Debreczen felé. Mert ugyan mit ér akkor a földmivelügyi miniszternek fáradságot nem ismerő buzgalma, melylyel az állategészségügy javításán munkálkodik, ha az állategészségügyi rendszert terén vizsgálások fordulnak elő, mit nemely közegek igyekeznek eltussolni. Dolgozhatnak a miniszterium állategészségügyi

osztályában k ö r ö m s z a k a d t á i g, ha a vidéki hatósági közegek között akadnak, akik j o p e n z é r t m i n d e n t elkövetnek, ha lehetne s kik nem törődnek semmi egyébbel, mint a baksissal, a mely, hogy minél bővebben hulljon feneketlen erszényükbe, arról, gondoskodnak ők maguk. A debreczeni sertésbizalok és kereskedők már régóta panaszkodnak azon, hogy Kálmánczy mezőrendörkapitány jogtalan díjakat szed tőlük és hogy csak akkor jár el ügyükben, ha előbb jól »megkenik» őt; Szathmáry állatorvos ellen is többször merültek fel kényes természetű panaszok. Panaszt tenni nem igen mertek az érdekelt felek, mert hisz e két hatósági közeg sok kárt tehetett nekik, de mikor a dolog kezdett tarthatatlan lenni, a feljelentést még is m e g t e t t é k nevezettek ellen.

A fegyelmi bizottság csak egy év mulva es akkor is csak sokszoros sürgetés után vette tárgyalás alá az ügyet és hozott ítéletet. Az egész ügyben az a legérdekesebb, hogy Kálmánczy védekezéséhez csatolja lapunk azon számát, a melyben közöltük az osztrák állategészségügyi főnök dicséretét a debreczeniekkel szemben. Ennek a dicséretnek eredményét K, magának vindikálja. Ez nem rossz. Hisz alig ment helyszíni szemlét tartani és ha ment is nagyrítván, nem sokat lendített a dolgok menetén, csak a jogtalan díjakat szedte. Vagy azért vindikálja telán magának a dicséretét, mert latatlanul írta alá az állatorvosi bizonyítványokat és szedett be annyi díjat, a mennyit lehetett?

Ez a védekezés felsőbb helyen nem fog sokat érni, mert ott jól tudják, hogy az a dicséret a Debreczenben levő derek állami és hatósági állatorvosok, hizlalók és gazdák érdeme, kik mindent elkövetnek, hogy a szerzett jóhírnevet Bécsben mennél jobban öregbítsék. Hogy azok is úgy jártak volna el, mint Kálmánczy és Szathmáry urak, akkor ma már nem nagyon dicsekedhetnének Bécs jóindulatával.

Ezután ismerteti a cikk a fegyelmi választmány határozatát, belügyminiszternél járt küldöttség történetét s ezzel fejezi be:

Megvagyok győződve, hogy a miniszterelnök i-mert erélyességével és pártatlansággal mielőbb rendezi ezt a dolgot. A betérjesztett akták már oda jutottak, ahol majd — mint tudjuk — nem a vádlottak szája ize és a sógorok komak fölfogása szerint fognak itélkezni. Debreczen városa pedig jövőben talán kissé jobban szemügyre veszi a mezőrendörkapitány és az állatorvos működését. Sas Ármio.

* **Öngyilkos pinczerleány.** Debreczennek minden nap megvan a maga szenzációja. Revolver, kötél és mérég állandóan szerepel a rendőrség jelentéseiben, mely az öngyilkosságokról számol be. Tegnap az Olimpia mulató egyik hölgye lőtte meg magát, pár órával később pedig egy fiatal pinczerleány vetett véget életének.

Tulajdonképen ez is olyan mindennapi történet. Fiatal volt, könnyen hevült a szíve, szeretett. Aztán következett a csalódás. Mikor kiabrandult, belevetette magát az élet árjába, szeméjébe. Élt u. y a hogy élni lehetett, míg egyszer aztán szívére tolt a sok keserűség, s megölte magát. Az öngyilkosságról tudósítónk a következőket jelenti:

V á r a d i Mária pinczer leány tegnap este Kigyó utcza lakásán foszforoldatot ivott. Hozzá tartozói csak egy óra mulva vették észre s mikor orvost hívtak már óriási kinokat szenvedett. Az ellenmérgező semmi hatása sem lett. Nyolcz óra felé már kiszendvedt.

Holttestet beszállították a kórházba, hol ma bonczolták fel. Levelet nem hagyott hátra, így valószínű, hogy életunt-ág volt oka tettének.

* **Változás a debreczeni sajtóban**
A Csokonai nyomda egy új konzorcium kezébe kerülván, az új tulajdonosok a nyomda kiadásában megjelenő két lapot illetőleg úgy határozta, hogy a Reggeli Ujságot megszüntetik s helyette a Debreczeni Ellenőrt, a debreczeni kormánypárt lapját fogják reggel megjelentetni. Az új lap első száma holnap jelenik meg. — A két szerkesztőség tagjai min-megmaradtak, a megszüntetett R. U. szerkesztőjének: Zoltai Lajosnak kivételével, ki

hivatalos elfoglaltsága miatt visszalép az aktív hírlapírói. Benne érdemes, erős tehetségű, munkás tagot veszít el a debreczeni hírlapíró gárda. Igazi újságíró volt, ki folyton szeretettel és buzgalommal harcolt minden közérdekű, üdvös cél mellett s a kinek sok érdeme van azokban a vívmányokban, melyeket Debreczen az utolsó 10 év alatt elért. Hisszük, hogy csak egy időre távozott közülünk s nemsokára ismét felveszi a tollat, melyet annyi hivatottsággal és sikerrel kezelt!

* **A városi tanács bölcs tette.** Nehány helyi lap tegnap azt az újdonságot hozta, hogy Dobieczy Sándor üzlethez vezető a debreczeni gazdáknak egy új sertes lerakódó hely számára terület engedélyeztetett. Ez tény, csak hogy az engedélyezésnek egy kis előzménye van. A debreczei gazdák ugyanis legalább háromszor kérték a tanácsot, hogy létesítsen sertes lerakódót. Azonban minden alkalommal rideg visszautasítás volt a válasz. Most hogy a sertes zárlat megzúnt, szükség lenne lerakódóra, de nincs. A gazdák kénytelenek voltak maguk segíteni a bajon, s így engedélyezteté Dobieczy Sándor a területet. Mint értesülünk a tanács bölcsessége a gazda körökben óriási elismerést szült. Tényleg egyike azon méltatlan dolgoknak, melylyel a városi tanács úgy látszik nem törődik.

* **Válasz az „Ellenőrnek“** (—cz) ur tegnapielőtti cikkében felbuzdulva a D. H. példáján, akarja czafolni „Hajduvármegye közgyűlése“ című vezércikkünket. — Tegye, hiszen az akarás emberi tulajdonság. Amde engedje meg kijelentnünk, hogy az ő czafolatának semmi értéke sincs, hiszen a vak is láthatja, hogy —cz. ur hivatalos nyomás folytatta kezébe — és pedig csak harmadnap — a tollat. Ő parancsszóra írta meg a czafolatot, mi pedig teljes meggőződésünkkel állítjuk most is, hogy Hajdu vármegye korrumpált megye s ennek legeklatánsabb bizonyítéka volt a 15-ki megyegyűlés. A D. H. cikkirőjével, ki úgy látszik nem értette meg cikkünket s rank fogja, hogy nekünk az volt a bajunk, miszerint a főispán Bdayestre ment a gyűlés elől nem polemizálunk. Tessek komolyan reflektálni valamire, ne pedig csak könnyeden, felületesen beszélgetni.

* **Eljegyzés.** L o j k a Karoly teteltleni uradalmi tisztartó nagyműveltségű leányát, S a r o l t a t eljegyezte S i p o s Zsigmond ottani urad. ispan.

* **Egy év a rendőrségnél.** A rendőrfőkapitányságnál most állítottak össze a múlt évi munkásság statisztikáját a polgármesterhez intézett jelentésben. Hü képe ez a rendőrség egy évi működésének s az adatokat érdekességöknél fogva itt közöljük: A rendőrfőkapitánysághoz az elmúlt évben 14475 db érkezett. Ebből elintéztetett 14465, hátrány maradt 1899-re 55 db. 1898. évben a rendőrség által tartóztatott 1180 egyen, kik közül lopás, csalás, sikkasztás, testi sértésért 340 egyen adatott át a kir. ügyészségnek. 840 pedig csavargás, koldulás, utcai verekedés és cselédügyi kihágásokért rendőrileg büntettek. A városból eltoloncizoltatott 282 férfi, 208 nő. Összesen 409. Kutasított 182 férfi, 74 nő, együtt 259. Öngyilkosság történt a város egész területén 40, vagyis 7-el több mint a múlt évben. — Baleset történt 5 esetben, mind halálos kimenetellel. Tüzeset a városban 16, a külterületen pedig 18 esetben fordult elő. Az okozott kár értéke 8—9 ezer frt. V ndég-lős, szállodás, kávémérő és bormérő 1898. évben összeiratott 251. A rendőrfőkapitányság mint iparhatóság által 334 iparengedély adatott ki, 3-mal kevesebb mint az előző évben. Ipartörvény ellenes cselekményért megbüntettetett 37 egyen. Az 1898. évben különben Debreczenben 18 ipartársulat és 90 különféle egyesület működött felsőbb helyen megerősített alapszabályok alapján. Marha, ló és sertes zárlat kiadatott 41200 db, a mátai biztos ártel 706 db. Az előző évekhez képest körülbelül 10.000 el kevesebb. A serteszárlat itt is nagyon meglátszik. Berkocsis, szekeres és taligás iparral 1250 egyen foglalkozott.

* **Téglás, Gábor tanulmányutja.** A déva fő-reáliskola tudós igazgatója minden szünetidejét tanulmányutra fordítja. Tavaly a

Debreczen melletti Ördög-árokban végzett érdekes régészeti kutatást. Most ismét ezt akasja folytatni. Ma a városi tanácshoz levelet intézett s ebben azt kéri, hogy a tanács mindent a múlt évben, úgy most is szívesen segíti a tudós tanárt archeológiai kutatásában.

* **Orfeum.** A Gaubrinus sör-csarnokban pár nap óta egy daltársulat játszik mindig szép számú közönség előtt. A sör-csarnok tulajdonosa R i n g Béla tegnap érkezett Pest-ről, hol három kitűnő, új tagot szerződtetett S o m o s s y-orfeumból: két énekesnő és egy komikus. A társulat jelenlegi tagjai közül M o l n a r Gizella, a kis B a t i z o n Flóra és a társulat nagyon ügyes jonglőrje válnak ki. Különösen sok tapsot kap ügyesen előadott kupléért Molnár Gizella, ki ezelőtt a budapesti Somossy-orfeum tagja volt. A társulat új tagjai már ma este fel fognak lépni.

* **A debreczeni tűzoltóság Szegeden.** Szeged sz. kir. város tűzoltósága számára díszes és impozáns laktanyát emeltetett. Ezt az épületet holnap, pünkösd első napján fogják felszentelni s a felszentelési ünnepélyen az ország minden nagyobb városának tűzoltósága képviselve lesz. Debreczenből Szeged város megbízására P u b l i k Ernő tűzoltó-főparancsnok utazott el az ünnepélyre, Berkó János s. tiszt kíséretében.

* **Párbajozó ács.** F a r a g ó Sándor acsmester, C s i l l á g - u t c z a 72. sz. alatti lakos, B a l o g h István Vigkedvő-Mihály-utca 65. sz. lakostól egy munkát vállalt fel, melyet tegnap este be is fejezett. A munkáért még 6 frt járt volna Faragónak, de Balogh csak ma reggel lett volna hajlandó ezt az összeget kifizetni, ha majd megvizsgálhatja a munkát. F a r a g ó követelte a pénzt s a szóváltásból tettlegesség lett. Balogh el akarta távolítani az ácsot, ekkor azonban Faragó előkapta a szekerczéjét és súlyos csapást mért a Balogh István bal karjára. Azután a Balogh feleségére támadt s azt is súlyosan megsebesítette a karjára. A dühöngő ácsot az utcán fogta el egy rendőr segítségével Réz József munkás. — A megsebesített házaspár ágyban fekszik Faragó pedig a rendőrség körtönében várja büntetését.

* **A katona zenekar hangversenye.** A 39-ik gyalogezred zehékara holnap, ünnep vasárnapja és hétfőn délután a Korona sör-csarnok nyári kerthelyiségében hangversenyt rendez, — melynek műsora a következő: 1. Nyitány Giralder Operához Ádámól., 2. Szirénvarázs Keringő Waldenfeltől., 3. Ábránd. Paraszt becsület operából., 4. Chant du Rosignol piccoló-szólo Philipovics., 5. Rákóczy. Nyitány Kelertől., 6. Változatok két kürtre Strobltól., 7. A. B. C. E yveleg Komráktól., 8. Legények öröme Polka fr: Kráitól. a. Csu-hajj: itt vannak a lányok Környő. 10. A tartalékos álma nagy katona egyveleg Zichoertől. 11. Elvészett szerencse. Dal Sporveckertől 12. Tűzjeleg Galopp. Kreuzetol. Kitűnő ételekről és italokról U l l m a n n Karoly vendéglős fog gondoskodni.

* **Tavaszi kura.** Kiválólag a tavasz első hetei azok, a melyekben a tel folyama alatt követett életmód következményeként a szervezetünkben beállott zavarok megszüntetésére iparkodunk. E célra, az esetek többségében, a természetes ásványvizek ajánlatok, a melyeknek jótékony és üdvös hatása az emberi szervezetre mai nap általánosan el van ismerve. Ez ásványok sorában kiváló helyet foglal el Mattoni Giesshüblere, mely nemcsak mint önálló gyógyszer nyer sokoldalú alkalmazást, hanem előkészítő kurákra is. Karlsbad, Koritnica, Marienbad, Franzensbad stb. használata előtt, mint valóban megbecsülhetlen szer különösen ajánlató; hisz már Rendenius (de thermis Carolinis tractatus) is mondotta, hogy e forrás Karlsbadnak legnagyobb dicsegetere válik és ez utóbbi gyógyhatását nagyban fokozza.

* **Lapunk mai számához** mellékelve veszik helybeli olvasóink Balogh Mihály ny főmérnöknek a közvilágítás ügyében kibocsátott rőpiratát.

Debreczen közvilágítási kérésehez.*)

Balogh Mihály nyug. főmérnök ur memorandumára nem ugyan tarsulatom nevében, de igenis a magam személyében szót emelek, hogy az ő számadatait Debreczen városának érdekében i. helyesbítsem s a fegyverei alkalmazásánál követelt felkísmeretességet pár szóval megvilágítsam.

Balogh urnak mindjárt a „Mó-tója“ szerint eladna a társulat 505797 m³ légszeszt 18 krjával s a dohánygyárnak 28900 m³ légszeszt 15 krjával.

Már erre azt kell válaszolnom, hogy

az államvasut	13 ⁴² / ₁₀₀ krt,
a kollegium	14 ¹²⁶ / ₁₀₀₀ „
a közkórház	15 „
az iskolák és egyh.	15 „
a bíróságok	15 „

s nem 18 krt fizetnek egy köbméter leg-szeszt ; továbbá

a Bika szálló	20%
a motorok	20%
a dohánygyár	10%
az államvasut	10%
a színház	11%

valamint minden többi nag obbfogyasztó is kisebb-nagyobb engedményben részesül a megszabott eredeti vagy már különben is mersekkelt gátarabokból.

Késztelen tehát, hogy Balogh ur nem szerepeltethetne bevétel gyanant 112,648 frt 57 krt, ha a valódi légszeszarakkal számított volna.

Ép ily tévesen van a világító gáz előállítás költsége köbméteren ent ⁵⁶³/₁₀₀ krral számításba veve. Erre nézve azonban nem mozgósíthatom az egész könyvvezetést, csupán arra utalok, hogy Pozsonyban 1'716,564 köbméter gáz gyártása mellett s annak dacára, hogy a kőszénük ¹/₃ részzel olcsóbbá kerül, ⁷⁹/₁₀ kr egy köbméter gáznak a bevalóított előállítás költsége; Debreczenben tehát ennél is többnek kell lennie. Mindenki beláthatja ebből, mennyire túlzott Balogh ur, midőn — természetesen mellőzve a befektetett tőke törlesztését s kamatozását — a társulat hasznát 70,980 frt 85 krra tette.

Nagyon messzire vezetne: ha Balogh urnak minden egyes álitását sorra akaránk czafolni. Engedtesék meg tehát csupán azokra szoritkoznom, melyek a nem szakértők előtt is mintegy kezzel foghatók.

Balogh urnak, midőn a debreczeni légszeszgyarat a Berlin, Lipcse és Pozsony légszeszgyarait merete össze, voltaképen azzal kellett volna kezdenie, hogy

Berlin előáll. évente	121,746,000 m ³ gáz
Lipcse	21,086,420 „
Pozsony	1,716,564 „
Debreczen	742,920 „

s azt mondania, hogy mivel me ez a négy gyár meglehetősen egyenlő termelést mutat fel: gyártási képességüket egybe vehetjük, össze hasonlíthatjuk.

Balogh ur kimutatja ugyan, hogy ama 3 város temerdeket nyer, de elfeledi hozzá tenni, hogy a maán fogya-ztók egy köbm. légszeszért

Berlinben 10 ⁴/₁₀ krt.

Lipcseben 11 ⁷/₁₀ „

Pozsonyban 13 „ fizetnek, a midőn

Debreczenben 1,600,000 köbméter fogyasztás mellett az új ajánlat szerint csak 10 krt fizet-nének, nem említi meg, hogy míg a közvilá-gítás

Berlinben 6 ⁵⁰/₁₀₀ krrba

Lipcseben 2 ⁴⁴/₁₀₀ „

Pozsonyban 6 ⁷⁵/₁₀₀ „ kerül, addig

Debreczenben 1 ⁶⁸/₁₀₀ „ kerülne az új

ajánlat szerint, miután 1,600,000 köbm. fo-gyaszttal mellett 10.300 frtra rugna az ingyen világitás. Nem említi meg végre, hogy a mo-torok s konyhák

Berlinben 6 ⁵⁰/₁₀₀ krért

Lipcseben 7 ⁸⁰/₁₀₀ „

*) Kiajuk ezen cikket, hogy a közönség telje-sen megvilágítva lássa ezen igen fontos kérdést, Deb-reczen város közvilágítási ügyét.

Pozsonyban 10 ⁴⁰/₁₀₀ » kapják a gázt, míg Debreczenben 6 ⁰⁰/₁₀₀ » kapnak az új ajánlat szerint s 1.600.000 köbm. fogyasztás mellett.

Es ugyan kérem, mutassák meg, melyik város nyújt a légszuszófogasztóknak több vagy csak annyi előnyt, mint a mi 1898. évi nov. ajánlatunk? Pedig a magán fogasztóknak biztosított előnyökön felül még maga a város is minden kockázat nélkül 30%-ig részesülne azon tiszta nyereségben, mely a befektetett tőkének 6% kamatozásán felül mutatkozik.

Balogh ur ös-zeszámálálja Németországban stb. azon városokat, melyek a gázgyártást házilag kezelik s úgy állítja oda a dolgot, mintha mindezek a városok megváltották volna gyárukat a társulatoktól, holott be tudom bizonyítani, hogy e városoknak nagy része ingyen jutott a gyárak birtokába, olyan formán, mint Debreczen város is jutna 35 év múlva az itteni világító telepek birtokába.

Van is még elég város, mely a mi társulatunkkal szívesen meghosszabbította szerződését pl.

- Ancona 1931-ig
- Brescia 1925-ig
- Foggia 1930-ig
- Kassa 1945-ig
- Kaufbeuren 1925-ig
- Augsburg 1917-ig (35 évre)

Vannak továbbá városok, melyek a házi kezelést megkötötték s alaposan megelégtettek mint pl. Selmeczbánya. Ez a város házilag kezelt gázgyárt 700 ezer frtért eladta egy berlini társulatnak, a szerződést 60 évre kötötte meg vele s egy köbm. gáz árát 16 kr-ban állapította meg.

Van végre olyan házi kezelés is, mely költségvetési előirányzatot készített egy új légszuszógyárhoz s mint Bécs, a szükséges összeget 25 millióra teszi s aztán a forrásba vételkor jön rá, hogy 32 millió sem elég; s miatt kénytelen kártelre lépni az angol társulattal s ennek a 3. §-ban megiltani, hogy a városi képviselőiség beleegyezése nélkül a légszuszó árát lejjebb szállíthassa. A gyár még nincs is készen s a város máris azon meggyőződésre ébred, hogy az ujonnan épülő gázgyár nem felel meg Bécs követelményeinek s most 30 millió korona új hitelt kér egy központi villamos telep felállítására.

Beszél Balogh ur olyan városokról is, mint Donanwörth, Signaringen, melyek szerződésüket csak 1912-ig, illetve 1905-ig hosszabbították meg; de maga is kénytelen elismerni, hogy e városok örökre lemondtak a házi kezelésről s mivel ekként a társulat nem kénytelen bizonyos évek alatt teljesen letörleszteni befektetett tőkéjét: a szerződések időtartama tetszés szerint rövidebbre szabható.

Az meg épen mosolyt gerjesztő, a hogy Balogh ur magának egy 800.000 köbméter termelőképesegű gázgyár kiépítést elképzeli; holott maga is a fogyasztásnak jelentékeny emelkedéséről s arról beszél, hogy ma még a kezdetnek is csak a kezdeten vagyunk. En — őszintén szólva — oly nagy fejlődést nem ígerek magamnak és mégis szükségesnek tartom, hogy a gázgyár minden követelményeket biztosító arányban s lelkiismeretesen kiépítessék s e végett évi 1.500.000 köbmétert kitevő és esetleg évi 2.000.000 köbméterre emelhető termelőképeség követeltes-ék. Ennek megfelelő kiépítés pedig került pl. Innsbruckban nem — mint Balogh ur képzeli — 60—80 ezer, hanem 475.000 frtba. Tessék már most egy ekkora tőkének évi 6% kamaját, tehát 28.500 frt kiadást tekintetbe venni s akkor megmondani, micsoda haszna marad a városnak a házi kezelésből!

Be tudom bizonyítani Balogh urnak, hogy egy németországi városban, mely sajnált 450.000 márkát gázgyár kiépítésére kiadni, a gyártás erőszakolása következtében annyira fokozódott a nyomás a készülékekben, hogy a tisztítók vizálló zárjánál a gáz 1885. decz. 24-én éjjel 2 órakor kitört, az épületen kívül álló egy lámpánál meggyuladt a a gyárnak nagy részét a levegőbe röpitette, miközben egy munkás odaégett és sokan megsebesültek. — Nem volna tehát tanácsos Debreczen városá-

nak sem a gázgyárt 60—80.000 frttal kiépítenie, hanem erre legalább 450.000 frt volna fordítandó.

Nem félek az igazi szakértőktől. S a város, ha ilyenekkel vizsáltatja meg az 1898. év nov-emberi ajánlatot, ha továbbá egészséges elvekre akarja fektetni a légszuszógyár kiépítését, csakhamar meg fog győződni arról, mennyire nem volna heyes ilyen kedvező ajánlattal szemben a házi kezelésbe vételt megkockáztatnia.

Egyenlő árak mellett hány e-ztendő alatt tudná a város csupán csak azt a kárt is megéríteni a magánfogasztóknak, a mely reájok e miatt hárul, hogy 1899-ben s 1900-ban a gázért 12 kr. helyett a mostani magas-ságu árakat fizetik.

Mindezekon felül pedig figyelembe veendő azon nagy fontosságu körülmény, hogy társaságom 1898 évi novemberi beadványában kötelező ajánlatot adott az iránt is, hogy Debreczen városa és annak lakosai számára a villamos világítást és a villamos erőnek munka-átviteli és egyéb ipari célokra való használatát haladékok nélkül biztosítja. Ha ellenben a város a gázgyárt saját kezelésébe venné, csaknem bizonyosnak tekinthető, hogy ő is, ugyanigy mint Pozsony es hasonló helyzetben levő más városok, attól való félelmében, hogy a villamos világítást akár ön maga létesítse, akár valamely vállalkozónak erre engedélyt adjon és ebben az esetben megkötött kezekkel volnának kénytelenek eltűnni azt, hogy Nyiregyháza, Nagyvarad és más közeli városok a villamos világításnak es a villamos erő ipari felhasználásának óriási előnyeit élvezik, Debreczen városa pedig hosszú időre meg van fosztva attól a kényelemtől es azoktól az egészségi előnyöktől, amiket — kénytelenek vagyunk megvallani — csakis a maga nemében páratlan villamos fény nyújthat, meg van fosztva azoktól a máris igen — igen nagy, a jövőre nézve pedig egyenesen kiszámíthatatlan előnyöktől, a melyek a villamos erőnek munka-átviteli elektrotechnikai minden nemű ipari és háztartási, sőt udományos es orvosi célokra szolgáló estékesi-ésével együtt járnak. A villamos erő ezen adatainak élvezete es illetve ezek élvezetének Debreczen lakosai számára való minél előbbi biztosítása egymaga is elegendő ok tehát arra, hogy a város a gázgyárt saját kezelésébe ne vegye.

Roth Antal József

Nyilt-tér.

Borivóknak, kik a bort savanyuvízszel eszik, retik vegyíteni, mindenk előtt e

MATTONI-FELD

GISSHÜBLER

SÁVANYVÍZ

ajánlható: E víz kőszómbóit a bor savját és az italnak felelté kellemetes, ingerlő melléklet ad, annélkül, hogy azt feketére festené.

MATTONI

ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE

gyógyhely Budapest (Budán).

Idény kezdete április 30-án.

Kiváló gyógyhatással bír

női bajokban és altesti bántalmakban.

Rendelő orvos dr. POLGÁR EMIL

Egészséges felvétel, Jutányos lakások, Jó vendéglő.

Villamos-vasut összeköttetés a fővárossal.

Mint hogy a tavasz előrehaladásával csecsemőket, gyermeket és feluáltet egyaránt fenyeget a járványok veszélye, ismét csak a minden alkalommal hálásan fogadott

MOHAI

ÁGNES-forrásunk

vizének használatát ajánljuk. Egy szt mert olcsó, igen kellemes és tiszta ivóvíz lévén, a tavaszi és nyári évszakokban kedvelt élvezet-szerként szerepel, másrészt, mert dus szénsav-tartalmánál fogva, specifícus óvós: er is a tiphus, cholera és a gyermekek tiphoid-szerű tavaszi-nyári hasmenése ellen. Ehhez járul még hogy a csecsemőt is megvédi az ilyenkor nagyon veszélyes hurutos bélbántalmak ellen, míg szoptatója e víz használata folytán nagyon kedvező összetételű és bőséges tejet nyer. A már meglévő gyomor- és bélhurutot gyermekeknel és felnőtteknél gyógyítja. Kellemesen hatván be szénsavával fogva a gyomor és bél idegeire; a gyermekek lázas megbetegedéseinel pedig nélkülözhetetlen hűtő, húgyhajtó és a szomjat csillapító hatásánál fogva.

Kedvelt borviz.

A mohai Ágnes-forrás kezelősége.

Főraktár:

Édeskuty L.

es. és kir. udvari szállító

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 8.

Kapható minden gyógytárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

4 arany 18 ezüst érem. 30 tisztelet elismerő okirat.

Kwizda Fluidja

kigyó jegy. turista fluid.

Régi jóhírű diatetikus cosmeticus szer (bedörzsölésre) az emberi test izmainak és inainak erősítésére.

1/1 palack ára 1 frt. 1/2 palack ára 60 kr.

Csakis a fenti védjegyes a valódi. Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár: G. Kreisapotheke, Korneuburg, Bécs mellett.

A név, rajlegy és csomagolás törvényesen védett.

„THURZÓFÜRED“

Klimatikus gyógyhely. — Hídegyvízgyógyintézet.

Üdülő és nyaraló hely.

Szepesmegye déli részén.

Kitünő éghajlati viszonyok; 557 méternyre a tenger fölött. Pompás és nagy kiterjedésű és fenyves-erdő. Kitünő forrásvíz.

Vasuti állomás, posta és távírda: Gölniosbánya. 20 percnyire a fürdőtől. Kassa-oderbergi vasut: gölniczi szárnyvonal.

Évad május 15. — szeptember 30. Állandó fürdőorvos; fővárosi vendéglős.

Prospektust óhajtásra küld az Igazgatóság, czime: Budapest, Kossuth Lajos-utca 9., II. vagy Gölniosbánya.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali) f. év április hó 22-én tartott 67-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1898. évi mérlegek.

A jelentés különösen kiemeli, hogy Hegedűs Sándor igazgató-tanácsos ur kereskedelemügyi miniszterre történt kinevezése folytán az intézet igazgatóságából kilépett, mely körülményről az igazgatóság a közgyűlés alkalmával a következőképpen emlékezik meg:

"Tisztelt Urak! Engedjék meg, hogy jelentésünk első helyén, rokonszenvünknek adjunk élénk kifejezést azon nagyrabecsült férfin iránt, ki Ó Felsége kegyelméből megbízást nyert a magyar kereskedelmi miniszter magas és diszes állásának elfoglalására. Hegedűs Sándor rendkívüli tehetsége ily teljes mértékben nyert elismerést és midőn ez örvendetes tényt Önökkel egyetemben őszinte meglepedéssel üdvözljük, mélyen fájlaljuk egyúttal azon veszteséget, mely ezáltal üzletünkre hárul, mert társaságunk kénytelen lemondani ezen férfiú közreműködéséről, ki öt 16 éven át felette buzgó és becses támogatásban részesítette. Kérjük szíves felhatalmazásukat arra nézve, hogy az itt kifejezett érzelmeinkről ez évi közgyűlésünk jegyzőkönyvében megemlékezhessünk."

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1898. dec. 31-én érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 49,227.817 korona 22 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 19,100.562 korona 14 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 8,641.165 korona 59 fillérrel 114,696.582 korona 69 fillérre emelkedett.

A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj- és illeték-bevétel 27,135.669 korona 94 fillér volt, miből 11,372.530 korona 78 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díj-bevétel 15,763.139 korona 16 fillérre rugott, mely összegből 12,490,283 korona 14 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten, a jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege: 71.175.674 korona 21 fillér.

Károkért a társaság 1898-ban 26,527,284 korona 40 fillért folyósított. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 633,489.520 korona 86 fillérnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki. Ebből a kártérítési összegből hazánkra 118,390.059 korona 49 fillér esik, mely összeget a társaság 175,585 káresetben fizette ki.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 14,985.029 korona 98 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabályszerinti nyereségtartalék, mely 5,250.009 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamán adózására alakított tartalék, mely az 1,604.315 korona 04 fillér külön tartalék, ugyancsak az évi nyereségből kihasított 903,418 korona 70 fillérrel 9,575.029 korona 93 fillérre emelkedett fel; továbbá felemlítendő még a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka. — Ezekon kívül fennáll még egy 560.000 koronát kitevő külön alap, melynek az a rendeltetése, hogy az életbiztosítási osztályban a kamatláb esetleges csökkenését kiegyenlítsse.

A társaság összes tartalékai és alapjai, melyek elsőrangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 143,645.142 korona 28 fillérről 153,073 korona 61 fillérre emelkedtek, melyek következőképpen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálogkövetelések	25,435.680 kor.	45 fl.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	13,126.433	54 . .
3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök	1,692.124	22 . .
4. Értékpapírok	100,494.915	65 . .
5. Tárca váltók	711.252	— . .
3. A részvényesek biztosított adós levelei	7,350.000	. . . . .
7. Bankoknál levő rendelkezésre álló követelések, készpénz és az intézet követelése, a hitelezők követeléseinek levonásával	4,202.761	75 . .

Összesen: 153,073.167 kor. 61 fl.

Ezen értékekből 43 millió korona magyar értékekre esik.

Hangok a közönség köréből.

Köszönőirat Amerikából.

[Eredetiből magyarra fordítva].

Tek. **Wilhelm Ferencs** gyógyszerész urnak
Neunkirchen. Alsó Ausztria
New-York 18/V 98.

Jó uram!

1895. november 12-én oly fokú rheumatismust kaptam, hogy kénytelen voltam ágyba feküdni. Nyolcz hónapig feküdtem egy helyben a nélkül, hogy megmozdulhattam volna. Testsúlyom 175 lbs-ról 130 lbs-re ment vissza, jeleül ama borzasztó fájdalmaknak, melyeken évente átmenem. Kipróbáltam mindenféle gyógymódot, amit valaki csak valaha használt s melyet az orvosok kitaláltak, egészen a villamos török fürdőig, de azért annyira nem érzem magam jobban, hogy legutolsó kezelő orvosom nem akart többé tölem díjazást elfogadni, miután nem tudott rajtam cseppet sem segíteni. Idők multával találkoztam egy barátommal, ki figyelmeztetett engem a **Wilhelm-féle csusz és köszvényellenes vértisztító theájára** mint ami csalhatatlan szer a rheuma ellen. En elmondtam neki, hogy mennyi mindent megpróbáltam már s kevésbé bízom ezen theában is. Ugy tetszik, hogy a sors keze működött abban, hogy én önnek írjak s hogy éreztem, hogy van még ami engem meggyógyít. Meggyőződtem, hogy a mentő szer létezik. Nem tudom szavakban kifejezni ama rettenetes kínokat, melyeket a legutolsó 3 év-ben átéltem. De most ez nem háborgat többé engem s ezen pillanatban úgy érzem magam, mint aki újjászületett s nem tudok a világnak nagyobb kincsét a **Wilhelm-féle csusz köszvényellenes vértisztító theájánál**. Kérem önt uram, legyen szíves a Wilhelm-féle csusz s köszvény elleni theából nekem 12 csomagot küldeni. Önnek a legjobb egészséget s hosszú életet kívánva vagyok őszinte tisztelője **Gordon M. József** 179. orchard st. Now-York, Egyesült-Államok. — Kapható minden gyógyszerertőben. Főraktár: **Mihalovits I. gyógyszerésznél** Debreczenben.

Idény május 1— Szeptember végéig.

Gleichenberg gyógyhely.

Josolva van a gégefő, a légzőszervek és az emésztő szervek betegségeinél. Nem ajánlható: sorvadásnál

GYÓGYESZKÖZÖK: Égvényes, földes források, savó tehén-, és kecsketej (száraz takarmányból), kefir- fenyő- és gyögszerbelégzések, források-belégzés külön kabinokban, pneumatikus kamra, szénsavas aczélt és habzó-fürdők, hidegvíz-gyógyintézet.

Felvilágosítás és prospektus ingyen. Lakások megrendelhetők a gyógyhelyigazgatóságnál Gleichenbergben.

Uj hatós gyógymód
Előkelő orvosok bizonyítványai.
Arialmatlan orvosság nélkül.

Minden idegbetegnek

legmelegebben ajánlatik **Weissmann Roman** 26. kiadású brosurája.

Idegbetegségek és gutaütésről, megelőzés és gyógyítás.

Ingyen kapható Debreczenben: Dr. **Rotschnek** V. Emil gyógyszerertőben Kossuth-utca.

Dupla márcziusi barna sör.

Angol királynő

Udvari kerthelyiség megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy

Vasárnap május 21-én este

Remekül diszitett udvarkert-helyiséget

MAGYARI TESTVÉREK zenekara működése mellett megnyitom.

Mint mindig, úgy a jövőben is tisztán kezelt **homoki új és ó-borokat, nagyválasztéku villásreggelit, francia és magyar módu ebéd vagy vacsorákat a legfigyelmesebb kiszolgálás mellett** fogok szolgálatni.

Kérem a nagyérdemű közönség minél gyakoribb látogatását é maradtam kiváló tisztelettel

HAUER BERTALAN

az Angol-királynő szálloda bérlicje.

Dupla márcziusi barna sör.

Tisztelettel értesítjük mindazon t. cz. vállalkozó építész, építőmester urakat és az igen tisztelt építelő közönséget, kik — miután ez utóbbi hetekben cseréglá készletünk elfogyott, — így kénytelenek voltak szükségletüket másutt beszerezni, hogy téglagyárainkban a gyártás annyira előrehaladt, miszerint a mai naptól kezdve már szívesen szolgálhatunk:

a legjobb körkemenczei cseréglával

Továbbá ajánlunk körkemenczében égetett **vastéglákat** sertéshizlaldák és járdák kirakásához. Sima nyers falazati téglát gépen készítve.

Szénnel égetett lapos és fupás cserepet.

Mütéglát, konyha és folyosók kiburkolásához hat- és négyszögletes alakban. A legnagyobb méretben készült teljesen kiszáradt vályogot.

Kivánatra mintákkal és árjegyzekkel szívesen szolgálunk.

Vidéki megrendelések és vasuti szállítványok a legnagyobb gondal csomagolva, mérsékelt fuvardíj felszámítása mellett gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Utalványok válthatók a társaság irodájában: **Széchenyi-utca 21. szám.** — Telefon 71. szám.

Megrendelések házhöz szállítva is elfogadtatnak.

Teljes tisztelettel

Berger Jenő és Horváth János

„Első Debreczeni Téglagyár-Társaság“

DEBRECZENBEN.

Kőbányai korona sör.

1899
Kro
Aján
kár
munkák
készítésé
Elv
tásra, m
valamint
kátalok
lotti el
Rég
nyújt a
a legtis
Köl
sen szol
gyorsab
Bec
betör
Budap
Elfo
elleo a le
tosítható
ban, min
falvakban
rak, váltó
és hivata
Nyar
SZI
Klim
A
Szép vidé
Igen ol
Orvos
M-SZ
Posta és
Ismer
Leik
G
PU
EXTRA
Bestes P
Bestes P
G
valamennyi
Glob
Frit

Krémer Jakab

kárpitos és diszító

Simonffy-utca 27. sz. sz.
Ajánlkozik mindenféle

kárpitos és diszító

munkák gyors, jutányos és pontos elkészítésére.

Elvállal csipke függönyöket tisztításra, madráczok, függönyök, redőnyök valamint minden e szakmába vágó munkálatok **igen mérsékelt árak mellett** elkészítésére.

Régi jó hírnevem elég biztosítékot nyújt a n. é. közönségnek, hogy általam a legtisztességesebben lesz kiszolgáltva

Költségvetésekkel díjtalanul szívesen szolgállok és megbízásokat a leggyorsabban teljesítek.

Becses pártfogást kér tisztelettel

Krémer Jakab

kárpitos és diszító,
Simonffy-utca 27. sz.

ELSŐ OSZTRÁK

betörés ellen biztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselet:

Budapest, VI. Váci-körút 35.

Elfogad biztosításokat betörés, lopás ellen a legjutányosabb feltételek mellett. Biztosíthatók: Lakások városokban és falvakban, mindennemű áruüzletek városokban és falvakban, zálogházak, bankok, takarékpénztárak, váltóüzletek, adó árva és egyéb pénztárak és hivatalok.

Nyaralóknak különösen fontos!!

SZLATINA-FÜRED.

PÁVEL sósfürdő.

Máramaros m. 250 m. magasan.

Klimatikus gyógy- és üdülöhely.

Ásványos sósfürdő, vizgyógyászat.

Szép vidék, üde, pormentes, ózondus, hegyi levegő kitűnő házi ellátás.

Igen olcsó árak. Sósfürdő 20—30 kr.

Orvos helyben. Állandó zenekar.

Vasuti állomás:

M.-SZIGET, honnan a fürdőhely kocsin csupán fél óra járásnyira van.

Posta és táviró állomás: AKNA-SZLATINA.

Ismertető leírást ingyen és bérmentve küld:

a fürdő igazgatóság.

Lelkiismeretlen gyárosok

ujabban az én több ízben kitüntetett -

GLOBUS

tisztító kivonatnak hamis utánszáit kísérlik meg forgalomba hozni értéktelen áruban és hasonló csomagolásban. A valódi és felismerhetetlen

GLOBUS-tisztító-kivonat

valamennyi dobozban az én teljes özégem és védjegyem látható

Globus vörös kereszt osikon.

Fritz Schulz jun., Leipzig

a tisztító-kivonat feltalálója. 81

6322.

1899.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a Timár-utca 4. sorszámú telkén előállítandó **kisdedővoda és óvónői lak építési munkáinak biztosítására** zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A biztosítandó munkák következőleg vannak előirányozva:

I. Föld-, kőműves- és elhelyezõmunka	3795.69+2310.32	6106.01
II. Ácsmunka	1216.86+733.84	1950.70
III. Bádogos-munka	195.52+132.80	328.32
IV. Asztalos, lakatos, mázoló és üveges munka	865.45+342.—	1207.45
V. Vasnemûek	171.40+189.90	361.30
VI. Szobrászmunka	80.80	80.80
VII. Szobafestõmunka	34.—	34.00
Együtt		10068.58

azaz tizezerhatvannyolcz forint 58 kr.

A versenytárgyalásban részt vehet minden kellõen képesített iparos vagy vállalkozó.

A munkálatok fenti csoportok szerint külön-külön, vagy együttesen is kiadatnak.

Minden ajánlattevõ köteles a pályázata tárgyát képezõ munka előirányzati összegének megfelelõ 5% bánatpénzt készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirban a folyó évi június hó 6 án délután 5 óráig a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni.

Az ajánlatba hozandó engedmény vagy egységárak olvashatóan, tisztán és betûvel is kiirandók.

Ajánlattevõ ajánlatában köteles kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket, a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

A kellõen bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok **f. évi június hó 6-án d. u. 5 óráig** a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be.

A beérkezett ajánlatok f. évi június hó 7-én d. e. 10 órakor a városház nagytanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott, távirati vagy utóajánlatok, valamint hiányosan kiállítottak figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezendõ ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellõzésével a munkálatok biztosításáról más uton gondoskodhassék.

Minden ajánlattevõ ajánlatával a felbontástól számított 30 napi kötelezettségben marad.

A terv, költségelõirányzat, vállalati feltételek a mérnöki hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetõk.

Debreczen, 1899. május 13-án.

A városi Tanács.

Premier

kerékpárok

24 év óta

első

jelûek

Képvisele Debreczenben • **Bauer és Társa.**

RICHTER-féle HORGONY-PAIN-EXPELLER

Linimentum Capsici compos.

Ezen hírneves házi szer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik közönségnek, oszónál, tag-szaggatásnál és meghűléseknel és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt nem titkos szer, hanem igazi népszerű házi szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékű utánszat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter özégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és TSA., csász. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT (Thüringia).

Triesti általános biztosító-társulat.

ASSICURAZIONI GENERALI. Nyereség- és veszteség-számla az A. mérleghez. Élel-biztosítási ág (1898.)

BEVÉTEL

KIADÁS

	korona		fil.			korona		fil.	
I. Kártérítések (beleértve a kárfelvételi költségeket):	6598883	02	10086888	10	I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:	697365	04	12086720	56
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	8441512	06			1. Díjtartalék (levonva a viszontbiztosítók részét)	1626000	—		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	988	—			2. Tökésített nyereségtartalék	2418457	52		
3. Jégbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	—	—			3. Értékpapírok árfolyam tartaléka	80000	—		
4. Kétes követelések tartaléka	—	—			4. Kétes követelések tartaléka	—	—		
II. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítményeit):	1759950	78	3295989	24	II. Fügő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét):	991478	18	2264191	18
1. Szervezési költségek (a folyó számadással teljesen fedezetett)	1536098	46			1. Tűzbiztosítás	133183	—		
2. Jutalékok	—	—			2. Szállítmánybiztosítás	988	—		
3. Folyó igazgatási költségek	—	—			3. Jégbiztosítás	—	—		
4. Adók és illetékek	—	—			III. Díjbevételek (levonva a törlesztéseket):	10848783	94	4575118	56
III. Leírások és egyéb kiadások:	19712	27	335090	70	1. Tűzbiztosítás	Kor. 17.880.294.59	—		
1. Leírások kétes követelésekre	—	—			le: viszontbiztosítás	7.531.510.56	—		
2. Árfolyamvesztés pénzmozgásokban és külföldi váltókban	44659	87			2. Szállítmánybiztosítás	Kor. 8.467.354.84	—		
3. Egyéb kiadások:	168709	06			le: viszontbiztosítás	3.841.020.22	—		
a) Járulékok és kamat a hivat. ellátási pénztárába	102000	—			IV. A tőkebefektetések hozadéka:				
b) Ö Felsője jubileuma alkalm. létesített alapítv.	—	—			1. Kölcsön és leszámítolási kamatok, valamint hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	138785	98	668915	87
IV. Tartalék függő károtra:	1011008	80	2488984	60	2. Értékpapírok kamatai	48784	41		
1. Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	1477981	—			3. Ingatlanok tiszta hozadéka	99515	49		
2. Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	—	—			V. Egyéb bevételek:	114453	20	1188020	60
V. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:	6820029	18	12901482	40	1. Kötvényilletékek:	43485	40		
1. Díjtartalék:	859175	54			a) Tűzbiztosítás	—	—		
a) Tűzbiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	7159204	70			b) Szállítmánybiztosítás	—	—		
b) Szállítmánybiztosítás, levonva a viszontbiztosítók részét	2625000	—			2. Értékpapírok után folyósított árfolyamnyereség	47017	23	65893	41
2. Tökésített nyereségtartalék	2437277	70			3. Értékpapírokon való könyvszerű árfolyamnyereség	18822	18		
3. Az értékpapírok árfolyam tartaléka	80000	—			Összesen			3'8 89'6	18
4. Kétes követelések tartaléka	—	—							
VI. Évi üzleti nyereség	—	—	30858906	18					

Nyereség- és veszteség-számla a B. mérleghez. Életbiztosítási ág (1898)

	korona		fil.			korona		fil.	
I. Esedékes biztosítások és járadékok fizetése:	6075715	68	7455804	70	I. A biztosítási alapok áthozatala a múlt évről:	101287454	54	117602925	08
1. Halálesre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	1073584	43			1. Díjtartalék (levonva a viszontbiztosítók részét)	437462	66		
2. Elélesi esetre szóló biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	306504	59			2. Díjtartalék (levonva a viszontbiztosítók részét)	400000	—		
3. Járadékfizetések	—	—			3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	282000	—		
II. Fizetések visszavásárolt kötvényekért, levonva a viszontbiztosítók részét	—	—	2071347	88	4. Tökésített nyereségtartalék	694788	96		
III. Üzleti kiadások (levonva a viszontbizt. térítményeit):	1208984	09	3085649	16	5. Értékpapírok árfolyamtart. és kiegészítő tartalék	80000	—		
1. Szervezési költségek (a folyó számlán teljesen törlesztve)	1302726	26			6. Kétes követelések tartaléka	1901739	02		
2. Folyó igazgatási ügyek (törlesztve)	414648	42			7. A biztosítottak osztalékajalpa	—	—		
3. Behajlási jutalékok	164340	89			II. Fügő károk tartaléka a múlt évről (levonva a viszontbiztosítók részét)	—	—	1181205	40
4. Orvosi költségek	—	—			III. Díjbevételek:				
5. Adók és illetékek	—	—			1. Halál es-tére szóló és vegyes biztosítások	Kor. 17.526.922.27	—		
6. Adók és illetékek	—	—			levonva a viszontbizt. díjat	863.681.68	—		
V. Leírások és egyéb kiadások:	3252	—	709687	38	2. Elélesi biztosítások	Kor. 1.123.419.81	—		
1. Leírások kétes követelésekre és ingatlanra	706435	38			levonva a viszontbizt. díjat	13.3.6.05	—		
2. Értékpapírokon való könyvszerű árfoly.-vesztés	—	—			3. Járadékfizetések	—	—		
VI. Fügő károk tartaléka:	955189	40	1228008	79	IV. A tőkeberuházások hozadéka:				
1. Halálesre szóló és vegyes biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	26234	86			1. Kölcsön- és leszámítolási kamatok, valamint a hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál levő betétek kamatai	37706	15		
2. Elélesi biztosítások, levonva a viszontbizt. részét	12258	58			2. Kötvényekre adott kölcsönök kamatai	600448	27		
3. Járadékfizetések	—	—			3. Jelzálogkölcsönök kamatai	37139	44		
IV. A biztosítási alapok állása a számadási év végén:	109251377	46	12908527	74	4. Értékpapírok kamatai	368272	39	1311960	81
1. Díjtartalék	—	—			5. Ingatlanok tiszta hozadéka	619789	06		
a) Haláles, szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét	Kor. 96.450.542.40	—			V. Egyéb bevételek:				
b) Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	9.613.963.98	—			1. Kötvényilletékek	307680	01		
c) Járadékfizetések	3.186.871.08	—			2. Egyéb kezelési bevételek	11902	26		
2. Díjtartalék	—	—			3. Értékpapírok után folyósított árfolyam-nyereség	307.6	42	349738	69
a) Haláles, szóló és vegy. bizt. lev. a viszontbizt. részét	Kor. 4.596.870.03	—			Összesen			14266487	55
b) Elélesi biztosítások, levonva a viszontbiztosítók részét	288.335.20	—							
3. Külön tartalék a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	560000	—							
4. Tökésített nyereségtartalék	2025000	—							
5. Értékpapírok árfolyam-tartaléka és kieg.-tartalék	6234333	58							
6. Kétes követelések tartaléka	80000	—							
7. A biztosítottak osztalékajalpa	1572611	47							
VIII. Évi üzleti nyereség	—	—	14266487	55					

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1893. december 31-én.

Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen		Folyó szám	A tétel neve	A		B		Összesen	
		korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.			korona	fil.	korona	fil.	korona	fil.
1	A részvényesek adóselevei a tőke be nem fizetett részéről	3675000	—	3675000	—	7350000	—	1	Alapítók	5250000	—	5250000	—	10500000	—
2	Ingatlan birtok:	—	—	13086000	—	13086000	—	2	Tökésített nyereségtartalék	2622000	—	2622000	—	5250000	—
a)	Városi ingatlanok	—	—	—	—	—	—	3	Tartalékajalpa az értékpapírok árfolyam ingadozásának fedezésére	2487277	70	4630018	84	7067226	24
b)	Mezőgazdasági birtokok	2468000	—	—	—	2468000	—	4	Kiegészítő tartalék	—	—	1604315	04	1604315	04
3	Eptés alatt álló intézeti házak:	—	—	141280	05	141280	05	5	Tartalékajalpa kétes követelések fedezésére	80000	—	80000	—	160000	—
a)	Triestben	—	—	1239152	78	1239152	78	6	Díjtartalék folyó biztosításokra az A mérlegben	7159204	70	—	—	7159204	70
b)	Milanóban	—	—	1310433	64	1310433	64	7	Díjtartalék folyó biztosításokra a B mérlegben	—	—	109251377	46	109251377	46
4	Kölcsönök a társaság életbiztosítási kötvényeire	—	—	8558247	62	8558247	62	8	Díjtartalék folyó biztosításokra a B mérlegben	—	—	4885205	23	4885205	23
5	Kamatok, jelzáloghitelbiztosított tőke-kölcsönök ingatlanokra	—	—	1310433	64	1310433	64	9	Külön alap a kamatláb esetleges hanyatlásának kiegyenlítésére	—	—	560000	—	560000	—
6	Kölcsönök értékpapírokra	1691124	32	—	—	1691124	32	10	Tart. függőben levő kártérítések az A mérlegben	2488934	60	—	—	2488934	60
7	Állami- és más értékpapírok	8059861	30	90652791	20	99612642	50	11	Díjtartalék az életbiztosításban nyereménynyel biztosítottak javára	—	—	1572611	47	1572611	47
8	Folyó kamatok	884598	47	597674	68	882273	15	12	A hivatalnokok ellátási pénztárának vagyona	1867722	33	—	—	1867722	33
9	Váltók a társaság Rendelkezésre álló pénzek hitelintézeteknél és takarékpénztáraknál	711252	—	—	—	711252	—	13	Jelzáloghitelzők	1716515	78	123284	06	1839799	84
10	Készpénz-készlet az intézet igazgatóságánál és fiókjainál	4114774	25	178761	24	4293535	49	14	Egyenleg a viszontbiztosítók számláján	38999	31	5649	73	44649	34
11	Maradvány a viszontbiztosítók számláiból	1159630	80	89995	66	1249626	46	15	Egyenleg a B mérleg folyó számláján	2086221	56	—	—	2086221	56
12	Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	730289	44	19559	21	749849	35	16	Hitelezők különböző címeken	483844	03	69429	48	553273	51
13	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	2754021	64	501535	21	3255556	85	17	Betétek kezesség és biztosíték gyanánt	5123729	79	4390363	22	9514093	101
14	Maradvány az A mérleg folyó számlájából	—	—	2086221	56	2086221	56	18	Ö Felsője jubileuma alkalmából letett alapítvány	100000	—	—	—	100000	—
15	Adósság különböző címeken	877793	95	92251	73	970045	68	19	Gidoni alapítvány	11496	50	—	—	11496	50
a)	Letét kezesség és biztosíték gyanánt	5123729	79	4390368	22	9514098	01	20	Girard alapítvány	9965	—	—	—	9965	—
b)	Ö Felsője jubileuma alkalmából letett alapítvány	100000	—	—	—	100000	—	21	Goldschmiedt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
c)	Letét Goldschmiedt alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	22	Besso József alapítvány	12000	—	—	—	12000	—
d)	Besso József alapítvány	12000	—	—	—	12000	—	23	Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—
e)	Calabi R. alapítvány	6000	—	—	—	6000	—	24	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalában, csegtáblák, papír- és nyomtatvány az összes raklárakban	—	—	—	—	—	—
16	Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalában, csegtáblák, papír- és nyomtatvány az összes raklárakban	—	—	—	—	—	—	25	Előlegzett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—
17	Előlegzett jutalékok és szervezési költségek	—	—	—	—	—	—	26	Összesen	32675065	86	138438273	40	171113339	26

Az 1896. decz. 31-én a jövő évekre érvényben maradó díjkötelezvények értéke kor. 71.175.674.21

A ca. kir. szab. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben.

Besso József, Besso M., Dr. Bozza Camillo, Costi János J. H., Dr. Levi J., Gróf Papadopoli Miklós, Romanin-Jacur Manó, Segré V., Vivante Fortunato

A vezértitkár: **Richetti Ödön.**

Magyarországi vezérigazgatók: **Stenhardt, Poór.**

Az intézet hivatalos helyisége: Budapest, Dorottya-utca 10. szám alatt, az intézet saját házában.

Bővebb zárszámadási jelentések az alanti főigazgatóknál kaphatók. Ugyanott felvilágosítások a legnyilvánosabb készpénz-adatnak és élet-, tűz-, szállítvány- és üvegbiztosítások az Assicurazioni Generali, jégbiztosítások a Magyar jég- és viszontbiztosító részv. társaság és baleset elleni biztosítások az Első o. áll. baleset elleni biztosító-társaság számára a legelőnyösebb feltételek és legolcsóbb díjak mellett fogadhatók.

A debreczeni főigazgató: **Közgazdasági bank részv.-társaság.**

Védjegyre tessék vigyázni!

nagyszék

lansá felújítás, választás, gyomlás, fájás, származás, és ital, morrh...

gyom...

bizony...

vány...

utastá...

70 kr.

VÉTEL

ona	fil
0720	56
14:91	18
7518	56
08915	67
88020	60
05883	41
89:6	18
602925	06
181205	40
3227607	41
11960	91
849738	69
2664187	55
TEHER	
Összesen	
Korona	
1050000	
5250000	
7007236	
1604:15	
160000	
7159204	
109251377	
485205	
560000	
2488934	
1229802	
1572614	
1867732	
1839740	
44649	
2086221	
553233	
9514098	
100000	
11496	
9955	
6000	
12000	
6000	
3833466	
171113339	

Fortuna

élet-, tűz- és baleset-ogdatatnak

Máriaczei gyomor-cseppek

nagyszerűen hatnak gyomor bajknál nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszer.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbűfögés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkaki-választás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkölés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoikáknál.

Említett bajknál a **Máriaczei gyomor-cseppek** évek óta kitűnőeknek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“ Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest. Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihailovits István, Dr. Rótschnek V. Emil, Tamásy és Balázs gyógyszerészeknél. **Diószegen:** Vaday Ignác. **Ér-Mihályfalván:** Mátray István. **Hadházon:** Farkas Ödön. **Kabán:** Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Új butorüzlet megnyitás!

A n. é. közönség szives tudomására hozzuk, hogy f. é. május hó 1-én Helyben, Piacz-utca 44. sz. alatt (dr. Ujfalussy-ház)

butor üzletünket megnyitottuk.

Dus választékban tartunk a legújabb stylu secessio, chippenhail, baroque, ó-német, angol stb. matt és fényezett butorokban a legdiszesebb valamint legegyszerűbb kivitelben.

S a mig egyrésztől meghívjuk a n. é. közönség állandó butorkiállításunk szives megtekintésére, másrésztől esedezünk kegyes támogatásukért

kiváló tisztelettel

Lamberger és Társa.

Serravalló-China bora

vassal,

orvosi tekintélyek, mint udv. tanácsos. Dr. Braun udv. tanár, Dr. Drasche tanár, udv. tan. lovag. Dr. Kraft-Ebing tanár, Dr. Monti tanár, lovag dr. Mosetig-Moorhof tanár, Dr. Neusser tanár, Dr. Schauta tanár, Dr. Weinlechner tanár által sokszor felhasználva és legjobban ajánva.

(Gyöngék és lábbadozóknak.)

Ezüst érem:

XI. orvosi congressus Róma 1894.
IV. Gyógyszerek és Chemiai congressus Nápoly 1894.,
Általános kiállítás Turin 1898.,

Arany érem:

Kiállítás: Venécia 1894., Kiel 1894., Amsterdam 1894.,
Berlin 1895., Páris 1895., Quebec 1897.

Több mint 900 orvosi elismerés.

Ezen kitűnő, új életet gerjesztő szer, kitűnő íze miatt különösen gyermekek és asszonyok által kellemesen használtatik. 1/2 literes üvegekben árt 1.20, 1 literes üvegekben árt 2.20. Kapható minden gyógyszerháznál.

Serravalló gyógyszerháza Triesztben, gyógyárak nagyban szétküldése. Alapított 1848.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
Budapest, V., Alkotmány-utca 31. sz.

A V. VERMOREL-ÉCHÉCLAIR-É PERNOPORE-É KENDŐNÉK
magyarországi kisművelési képviselője

Minden a mezőgazdaság keretébe tartozó szükségletek, mint: **vetőmagvak, műtrágyák, anyagok, szerszámok, gépek stb.**

legújabb beszerzési forrás. A szerszámok alapszámláit és havonként kétszer megjelenő „ÜZLETI ÉRTESÍTŐ”-jét bárkinek ingyen és bérmentve megküldi.

AZ ADRIANCE, PLATT és Co.
székhely: V. Alkotmány-utca 31. sz.

ADRIANCE
kiváló, marokos és arató- és fűszelvény-gépeinek

1050000
5250000
7007236
1604:15
160000
7159204
109251377
485205
560000
2488934
1229802
1572614
1867732
1839740
44649
2086221
553233
9514098
100000
11496
9955
6000
12000
6000
3833466
171113339

Északmagyarországi egyesített kőszénbánya és iparvállalat

részvény-társulat képviselője Debreczen.

Mint fentnevezett kőszénbánya r. t. képviselője, van szerencsém a közlő **cséplési idényre** a t. gazdálkodók b. figyelmét általános közkeveltségnek örvendő

szenünkre

felhívni. Ajánlok cséplési szükségletekre baglyasi, karancsi és csibai szenet bármely állomásra szállítva

felette jutányos árban.

Tisztelettel
Klein Adelf
Miklós-utca 28. sz.

Alapítva
1880. évben.

Hrabéczy Antal

Alapítva
1880. évben.

Gőzerőre berendezett műfestészete és vegyi tisztító intézete
DEBRECZEN, Széchényi-utca 42.

Festetnek : Selyem, gyapju, pamut-kelmék, mindenféle kendők és szalagok, butorkelmék, abroszok, függönyök és szőnyegek, női jaquetek, uri- és női-öltözetek egészben vagy szétbontva stb.

Tisztítatnak : Uri- és női öltözetek, disz- és egyenruhák, a legkényesebb színű selyemruhák és női kézimunkák, szőnyegek, függönyök, napernyők stb.

A férfi ruhák szakszerűen kijavittatnak és vasaltatnak.

Tiszti pokróczok festése és tisztítása.

Postai küldemények különös gonddal intéztetnek el.

Cs. és kir. udvari szállító.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, hogy

butorraktáramat

megnagyobbítottam és a mai naptól kezdve

Szikszay ház,
a főtrafikkal szemben

helyeztem át, hol úgy, mint eddig, ezentul is üzletemet a legerősebb alapon fogom tovább folytatni. Az eddigi irántam tartott pártfogásáért köszönetet mondva kérem a n. é. közönséget, hogy bizalmukkal továbbra is megszerencséljenek méltóztassék.

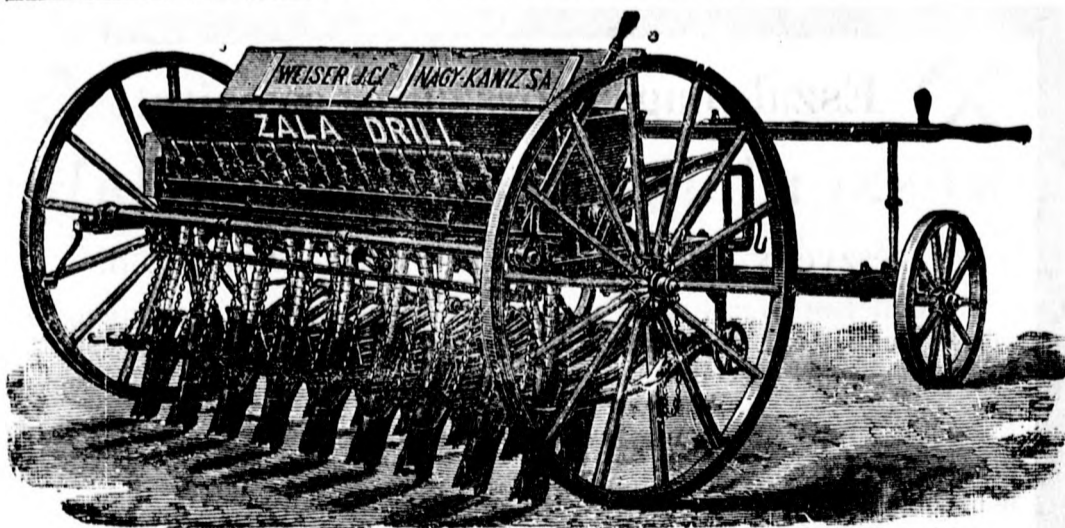
Teljes tisztelettel
Killer Ede.

Virágvölgy.

Virágvölgy Poprád mellett (Szepesmegyében) a felvidék központján terül el. Egyike a legszebb és legolcsóbb nyaraló helyeknek. A Magas Tátrával és a Tatrafüredi fürdővel szemben 775 méter magasságban a tenger felszine fölött. Fenséges fenyves-erdők veszik körül. Levegője tiszta, pormentes, ozondu s a hideg szelek hatásának nincs kitéve. Van öt gyönyörű villája s abban 104 korszerű, tisztán és kényelmesen butorozott szobája. — Vendégek szórakozására szolgál a Lawn-tennis és a tekepálya, könyvtár, zongora stb. Konyhája kitűnő, olcsó és magyaros! A vendégek nincsenek kitéve sem a fürdőtulajdonos, sem a pinczerek részéről különböző czimek alatti zsarolásnak, mert gyógyzene-, kiszolgálási-, posta- és könyvtárdíjat nem kell fizetni. — A szobák ára lehető legmérsékeltebb 60 krtól 2 frtig. Étkezni lehet étlap szerint vagy hetenkénti bérlet mellett. — Zubany fürdője 10 kr., kád fürdője 20 kr., törpefenyő fürdője 35 kr. Massirozásért a gondnokság nem számít külön díjat. — Ajánlatos gége-, tüdő-, ideg- és szivbajban, valamint vérszegénységben, gümő és sápkórban szenvedőknek. Általában pedig, mint climaticus fürdőhely megbecsülhetetlen szolgálatot tesz az üdülő, nyugalmat kereső egyéneknek.

Részletes felvilágosítást, vagy árjegyzéket szivesen küld

a Virágvölgyi Fürdő- és Nyaraló-Telep Gondnoksága.

WEISER J. C.

mezőgazdasági gépgyára

NAGY-KANIZSÁN.

ZALA-DRILL sorvetőgépiünk, a melynek elmés ujitásait a nagy közönség már jól ismeri nem szorul külön dicséretre, minden eddigi kiállításon az első díjat nyerte ugy 1897. október 1. a kisbéri nemzetközi ve-

tógép versenyen az

állami arany éremmel lett kitüntetve,

Maros-vásárhelyi kiállításon és a Hód-M.-Vásárhelyi vetőgép versenyen az első díjat, aranyérmet nyert, továbbá figyelmébe ajánlom a gazdaközönségnek egészen

acélból készített

Sack rendszerű egy és két barázdás ekéinket,

eredeti amerikai **Planet jr.** kukoriczakapákat.

Raktáron tartunk : Szecsavágó, répvágó, rosták ezenkívül minden talajművelő gazdasági eszközöket.

Debreczen, Szikszay-ház a főtőzsde udvarán.

Klein Jakab,
üzletvezető.